

RD

ROYAL DIAMONDS
WATCH STORE

г. Донецк, ул. Университетская, 51 +38 (062) 335 43 53

МАГОБИ™

клубный городок класса

de Luxe

www.magobi.com

ПРОДАЖА ВИЛЛ

ЗДЕСЬ ВРЕМЯ ОСТАНАВЛИВАЕТСЯ...

Ливадия. На берегу озера, на границе с Ялтинским орно-лесным заповедником, расположен клубный городок Магоби.

Отсюда открываются потрясающей красоты виды на море и горы. На просторных участках до 0,6 га размещены 26 вилл с бассейнами: 9 вилл площадями 276 м² и 433 м² и 17 вилл площадями 495 м² и 674 м². Владельцам вилл доступны все услуги 4-звездочной гостиницы на 40 номеров с подогреваемым бассейном (1000 м³), СПА-центром, рестораном, баром и конференц-залом. Вы можете заказать услуги горничной, садовника, доставку блюд из ресторана, трансфер. В Магоби есть собственные службы охраны и эксплуатации, спортивная площадка и морской пляж.

ЭКСКЛЮЗИВНЫЙ ПРОДАВЕЦ:

телефон в Ялте +38 (067) 560 32 32

телефон в Киеве +38 (067) 350 75 75

L I
N K **development**
ДИНАМИКА НЕДВИЖИМОСТИ

ПРОДАЖА ВИЛЛ

Творчий колектив редакції “Новий економіст” поставив собі за мету – налагодження якнайтіснішого діалогу влади, бізнесу, наукової та громадської думки з актуальних економічних питань, що повсякчас постають у стрімкому перебігу процесів і тенденцій глобалізації світу, від участі в яких наша держава не має права стояти осторонь.

Ми сподіваємося, що інформація, яку Ви отримаєте з часопису “Новий економіст”, стане Вам у нагоді, буде корисною у роботі, спонукаючи Вас до безпосередньої участі в усіх фахових дискусіях, що розгорнуться на шпальтах нашого видання.

Редакція журналу висловлює особливу подяку керівнику Управління взаємодії зі ЗМІ та зв'язків з громадськістю Міністерства економіки України Роксолані Стадник за реалізацію ідеї щодо створення першого видання.

Nonna Martynova, головний редактор

The *New Economist* editorial team set the following goals for this new magazine: To create a quality dialogue between government and business; and to initiate public and academic thought on current economic questions arising during the rapid course of world globalization and other economic tendencies in which our country must participate.

We hope that the information you acquire from *New Economist* magazine will not only be useful in your work, but will also stimulate you to be directly involved in the economic discussions that will be opened within our pages.

The editorial team would like to especially thank Roksolana Stadnyk, Head of the mass-media and PR department of the Economy Ministry of Ukraine for the idea and implementation of the first issue.

Nonna Martynova, Editor-in-Chief

ЗМІСТ

CONTENTS

14	Економіка України: розвиток в умовах фінансової нестабільності <u>Ukraine's Economy: Growth Amid Financial Instability</u>
24	Актуальні події <u>Latest Events</u>
26	У фокусі <u>In Focus</u>
30	Внутрішній ринок - п'ять кроків до мети <u>Internal Market: Five Steps To Leadership</u>
33	Ринок наявний і ринок бажаний <u>Real Market vs Desired Market</u>
37	Від СОТ до зони вільної торгівлі з ЄС <u>From WTO to FTA</u>
44	Сергій Тігіпко: “Ми самі для себе вигадуємо кризу” <u>Serhiy Tihipko: “We Create Our Own Crises”</u>
50	Обережно! Двері зачиняються? <u>Is REACH Closing Doors?</u>
56	ЄВРО-2012. Бажання та очікування <u>EURO 2012: Thoughts and Expectations</u>
60	Закарпатський путівник <u>Transcarpathian Guidebook</u>

Зростаєте з нами

Райффайзен
БАНК АВАЛЬ

НАЙБЛИЖЧИЙ ВЕЛИКИЙ БАНК

Інформаційний центр (цілодобово)
8 800 500 5000

(усі дзвінки зі стаціонарних телефонів в Україні – безкоштовні)

www.aval.ua

Богдан Данилишин
Bohdan Danylyshyn
Міністр економіки України
Minister of Economy of Ukraine

Щиро вітаю з виходом у світ інформаційно-аналітичного видання "Новий економіст"!

Сподіваюся, що журнал стане своєрідною іміджево-презентаційною візитівкою України у світовому мас-медійному просторі.

Упевнений, що видання відкриє громадськості країни та світовому співтовариству інтелектуальний та кадровий потенціал держави, нові яскраві сторінки економіки, представить та вшанує реальних лідерів, сприятиме висвітленню роботи провідних вітчизняних фахівців — економістів, фінансистів та наукових діячів, що своєю працею роблять вагомий внесок у розвиток економіки України.

Усім, хто створював "Новий економіст", його читачам зичу успіхів у реалізації творчих задумів і планів, спрямованих на побудову економічної могутності України.

Щиро,
Богдан Данилишин

I sincerely greet you on the appearance of the economic-analytical publication New Economist!

I hope that the magazine becomes a calling card for Ukraine in the international mass media.

I am certain that the publication will reveal the intellectual and staff potential to the society of our country as well as the world community, new bright pages of economics, presenting and praising real leaders, assisting in exposing leading national economic and financial specialists, and academics who through their work add a weighty contribution to the growth of Ukraine's economy.

To all those who created New Economist, may you lend to your readers success in the realization of creative contemplation and plans aimed at building Ukraine's economic strength.

Sincerely,
Bohdan Danylyshyn
Minister of Economy of Ukraine

Віктор Пинзеник
Viktor Pynzenyk

міністр економіки України
Minister of Economy of Ukraine
10.1992 - 04.1993

Шановні читачі журналу "Новий економіст"!

Вітаю вас із виходом першого числа нового видання про економіку України, її проблеми та перспективи.

Перед Україною зараз постає багато викликів – як внутрішніх, так і зовнішніх. Проте попри все вітчизняна економіка з кожним роком дедалі більше інтегрується у світову, наближається до європейських стандартів економічних стосунків.

Економіка України відкрита для інвестицій, уряд зі свого боку прагне створювати сприятливі для цього умови. Такі головні підходи визначають курс економічного поступу нашої країни сьогодні і на перспективу.

Бажаю всім читачам журналу долучитися до економічних здобутків нашої держави і разом братися до розв'язання нагальних проблем.

Успіхів, наснаги та віри в майбутнє.

З повагою,
Віктор Пинзеник

Dear readers of New Economist magazine!

Greetings with the appearance of the first issue of a new publication on the economy of Ukraine, its problems and perspectives.

There are a lot of challenges which stand before Ukraine today — both domestic and external. However, our national economy every year becomes more integrated into the world economy, it is growing closer to European standards of economic relations.

Ukraine's economy is open for investment, the government on their part strives to create favorable conditions for this. This approaches determine the course of economic progress of our country today and in the future.

I wish all readers of the magazine to join the economic achievements of our state and together tackle those problems, which still remain unresolved.

Success, energy and a belief in the future.

With respect,
Viktor Pynzenyk

Роман Шпек
Roman Shpek

міністр економіки України
Minister of Economy of Ukraine
08.1993 - 07.1995

Шановні читачі!

Від щирого серця радий вітати вас на сторінках нового професійного видання для українських фахівців у царині економіки.

З власного досвіду я зрозумів, наскільки важливо системно, послідовно і професійно працювати над становленням власної економічної еліти, здатної знаходити адекватні відповіді на важкі виклики щодо завершення реформування економіки України в умовах сучасного глобалізованого світу.

Перекоаний, що видання, яке щойно побачило світ, гідно виконає цю виховну місію і з кожним випуском надихатиме вас, шановні панове професіонали, на нові ідеї та нові звершення на користь нашої Батьківщини.

З нетерпінням чекаю на зустріч з вами на сторінках "Нового економіста".

Ваш, Роман Шпек

Dear readers!

From the bottom of my heart I am happy to greet you on the pages of a new publication for Ukrainian specialists in the sphere of economics.

From my personal experience I understand how important it is to work in a systematic, logical and professional manner establishing of our own economic elite, capable of finding adequate answers to difficult challenges regarding the completion of reforms to Ukraine's economy under the conditions of a contemporary globalized world.

I am convinced, that the publication, which has just seen the world, will carry out its educational mission with dignity and with each issue will fill you, my dear professionals, with new ideas and heights for the benefit of our homeland.

With impatience I await to meet you on the pages of New Economist.

Yours, Roman Shpek

Василь Гурєєв
Vasyl Hureyev

міністр економіки України
Minister of Economy of Ukraine
07.1995 - 02.1997

Народження нового видання в царині української економіки не має бути пересічним медіа-проектом.

Насамперед – це свіжі думки, оригінальні рішення, нові погляди на проблеми сьогодення.

Василь Гурєєв

The birth of a new publication in the sphere of Ukrainian economics must not be just another media-project.

First and foremost — these are fresh thoughts, original decisions, and new views on contemporary problems.

Vasyl Hureyev

Юрій Єхануров
Yuriy Yekhanurov

міністр економіки України
Minister of Economy of Ukraine
02. - 07. 1997

Вітаю читацьку аудиторію та колектив видання з виходом першого номера «Нового економіста». Бажаю головну мету журналу щодо побудови відкритого діалогу між реальним сектором економіки та урядовцями виконати в стислі строки та на всі 100%. На моє переконання, яке ґрунтується на досвіді роботи як на чолі Міністерства економіки, так і на чолі Уряду України, такий діалог є необхідною передумовою для конструктивної співпраці бізнесу та влади. Адже така співпраця є єдино можливим засобом успішної модернізації вітчизняної економіки та забезпечення сталого зростання добробуту громадян України. Всім, і читачам, і журналістам – передусім віри у свої сили, а з нею прийдуть і натхнення, і нові звершення!

Щиро,
Юрій Єхануров

I would like to greet the readers and the New Economist team with the publication of its first issue. I wish that the main goal of the magazine - building an open dialog between the real sector of the economy and civil servants – would be fulfilled by 100%. Based on my previous experience as a head of the Economy ministry and Prime Minister, I am convinced that such a dialog is a necessary condition for effective cooperation between business and the authorities. Moreover, this cooperation is the sole possible method to install successful modernization of our national economy and to ensure sustainable growth and prosperity of Ukraine's citizens.

To the readers, journalists, all of you — first and foremost believe in your strength, and with it will come inspiration and new heights!

Sincerely,
Yuriy Yekhanurov

Віктор Суслів
Viktor Suslov

міністр економіки України
Minister of Economy of Ukraine
07.1997 - 04.1998

Шановні читачі журналу!

Кожен з нас, хто професійно працює у сфері економіки, відчуває нагальну потребу в отриманні інформації "з перших рук", безпосередньо від фахівців, що формують економічну політику держави.

Саме таку можливість надає журнал Міністерства економіки "Новий економіст".

Обговорення стратегії економічного розвитку України, проектів законодавчих актів, міжнародного досвіду, питань формування привабливого інвестиційного клімату, взаємодії влади та бізнесу, знайомство з персоналіями видатних українських економістів та їх напрацюваннями – от головні теми часопису.

Бажаю редакційному колективу й авторам видання творчих успіхів і натхнення!

Віктор Суслів

Dear magazine readers!

Each of us, who works professionally in the area of economics feels a need to receive information from "primary sources", directly from specialists who create the economic policy of the country.

Such a possibility is provided by New Economist of the Ministry of Economy.

Discussion of the strategy of economic development of Ukraine, draft legislation, international experience, the question of creating an attractive investment climate, cooperation with business, becoming acquainted with prominent Ukrainian economists — these are the main themes of the periodical.

I wish the editorial collective and authors of the publication creative luck and inspiration!

Viktor Suslov

Сергій Тігіпко
Serhiy Tihipko

міністр економіки України
Minister of Economy of Ukraine
12.1999 - 07.2000

Шановні друзі!

Вихід нового друкованого видання – це завжди не тільки вагома подія на вітчизняному медійному просторі, а, насамперед, і нові інформаційні можливості для нашої країни заявити про себе та свої досягнення перед міжнародною спільнотою.

Перекоаний, що Ваш журнал стане саме тим інформаційним мостом, який наблизить нас до Європи і, завдяки об'єктивним та неупередженим публікаціям, сприятиме залученню інвестицій в економіку нашої держави.

"Новий економіст" – це передовсім новий формат спілкування влади та бізнесу і новий погляд на економіку України, нові досягнення та нові обличчя.

Бажаю Вам успіхів в усіх Ваших починаннях! Будьте першими – в усьому і завжди!

З повагою,
Сергій Тігіпко

Dear friends!

The appearance of a new print publication — is always not only a serious event in domestic media, but, first and foremost, new informational possibilities for our country to declare our achievements to the international community.

I am convinced, that your magazine will become the informational bridge, which will bring us closer to Europe and due to objective and unbiased publications, will stimulate investment into the economy of our country.

New Economist — is first of all, a new format of dialog between the government and business and a new view on the economy of Ukraine, new achievements and new faces.

I wish you luck in all your undertakings! Be the first — in everything and always!

With respect,
Serhiy Tihipko

Олександр Шлапак
Olexander Shlapak

міністр економіки України
Minister of Economy of Ukraine
07. - 11. 2001

Шановні друзі!

Вітаю Вас з виходом журналу "Новий економіст"!

Враховуючи зростання ролі економічних знань в усіх сферах життя, вважаю, що новий часопис сприятиме трансформаційним процесам, спрямованим на підвищення конкурентоспроможності національної економіки та інтеграції України до Європейської спільноти.

Сподіваюсь, що на його сторінках буде представлений поточний стан та перспективи економічного розвитку нашої країни, конкретні приклади сучасних методів управління економічними процесами, пропонуватимуться шляхи розв'язання важливих соціально-економічних проблем.

Бажаю Вам успіхів, прихильності читачів, натхнення у реалізації цього творчого проекту.

З повагою,
Олександр Шлапак

Dear friends!

I greet you with the appearance of New Economist magazine!

Taking into consideration the growth of the role of economic knowledge in all spheres of life, I consider that this new periodical will conduce transformational processes, aimed at increasing competitiveness of the national economy and the integration of Ukraine into the European community.

I hope that the current state and the perspectives of the economic development of our country will be covered thoroughly on its pages, with examples of contemporary methods of managing economic processes, and proposals of paths to be taken in resolving important socio-economic problems.

I wish you success, loyal readers, and inspiration in the realization of this creative project.

With respect,
Olexander Shlapak

Валерій Хорошковський
Valeriy Khoroshkovsky

міністр економіки України
Minister of Economy of Ukraine
11.2002 - 01.2004

Шановні друзі!

Створюючи журнал "Новий економіст", ви розпочинаєте серйозну справу — практичну реалізацію публічного й відвертого діалогу владних структур з бізнес-колами та представниками економічної науки.

Бажаю вам, щоб ця конструктивна взаємодія стала обопільно корисною і такою, яка б усіляко сприяла піднесенню економіки України.

Нехай справдяться ваші очікування і вдасться все, що ви запланували зробити у своєму новому виданні.

З повагою і надією на плідну співпрацю,
Валерій Хорошковський

Dear friends!

Having created the New Economist magazine, you have started a serious task — the practical realization of public and open dialog of government structures with business circles and representatives of economic academia.

I wish you, that this constructive cooperation will become mutually valuable, and being so, will in every which way assisted in the ascent of Ukraine's economy.

Let your expectations be met, and you will achieve everything you planned to do in your new publication.

With respect and hope for fruitful cooperation,
Valeriy Khoroshkovsky

Микола Деркач
Mykola Derkach

міністр економіки України
Minister of Economy of Ukraine
01.2004 - 02.2005

Щиро вітаю з виходом у світ нового економічного видання!

Хотілось би побачити на сторінках журналу конструктивну й професійну дискусію з найбільш гострих питань, що стосуються економічних реформ у нашій державі, а також обговорення важливих соціально-економічних програм і законопроектів перед тим, як вони потраплять до парламенту.

Тож бажаю творчої наснаги, вдалих репортажів та вдячних читачів.

Успіхів,
Микола Деркач

I whole-heartedly welcome you with the issue of a new economic publication.

I would like to see constructive and professional discussion of the hot issues on its pages, regarding economic reforms in our country, and also the discussion of important socio-economic programs and draft legislation, before it makes into parliament.

I also wish you creative energy, felicitous reports and thankful readers. Best of luck.

Mykola Derkach

Сергій Терьохін
Serhiy Teryokhin

міністр економіки України
Minister of Economy of Ukraine
02. - 09. 2005

Шановні колеги та друзі!

Сьогодні ми з вами стали свідками народження нового видання Міністерства економіки України – журналу “Новий економіст”. Уже власне у саму назву закладено його спрямованість та потенційний зміст. Глибокий аналіз ринкових перетворень у нашій державі, економічне моделювання, перспективи та новації економічної сфери, дослідження макроекономічних світових і вітчизняних процесів – саме на цьому, на моє переконання, має зосередитися творчий колектив редакції і саме таких матеріалів чекатимуть ваші читачі. Через надзвичайно стрімку всебічну трансформацію суспільства, перехід від планової економіки до нової ринкової економічної моделі, входження України у світову та європейську економіку всі ми з вами стали новими економістами. І це стосується як державних діячів, так і представників бізнесових кіл та пересічних громадян. Адже разом ми робимо одну велику справу – розбудовуємо нову економіку нашої Держави.

Щиро вітаю вас, шановні колеги та друзі, із започаткуванням журналу “Новий економіст”, бажаю натхнення в роботі та примноження позитивних тенденцій у вітчизняній економіці, наполегливості у висвітленні соціально-економічних завдань, які стоять сьогодні перед нашою країною.

З щирою повагою та найкращими побажаннями,
Сергій Терьохін

Dear colleagues and friends!

Today we have become witnesses of the birth of a new publication of the Ministry of Economy of Ukraine — New Economist magazine. The name itself indicates its direction and potential content. Deep analysis of economic transformation in our country, economic modeling, prospects and new innovations in the sphere of economics, research on both world and domestic macroeconomic processes — in this I am convinced, is what the editorial team must focus on, and these are the topic that your readers are waiting for. Through an incredibly steep and thorough transformation of society, the steps taken from a planned economy to a new market economy model, Ukraine's joining the world and European economy we all together with you have become new economists. And this pertains to government officials, representatives of entrepreneurial circles and average citizens alike. Yet together we are working on one big matter — the building of a new economy for our State.

I sincerely greet you, dear colleagues and friends, with the beginning of New Economist magazine. I wish you inspiration in your work and multiple positive tendencies in our national economy and persistence in explaining the socio-economic tasks which stand before our country today.

With sincere respect and best wishes,
Serhiy Teryokhin

Арсеній Яценюк
Arseniy Yatsenyuk
 міністр економіки України
 Minister of Economy of Ukraine
 09.2005 - 08.2006

Шановні читачі, дорогі друзі, колеги!

Дозвольте привітати вас на сторінках нового журналу "Новий економіст". Бажаю, щоб цей часопис виявився для кожного з вас непересічним виданням. Нехай він слугує цінним джерелом інформації щодо процесів трансформації українського суспільства, сучасного стану та перспектив розвитку економічних засад нашої держави.

Досвід та знання, перенесені на сторінки журналу "Новий економіст", допоможуть вам своєю професійною та наполегливою працею створити умови для стабільного розвитку національної економіки, впровадження сучасних та ефективних методів господарювання, вирішення важливих соціально-економічних завдань.

Голова Верховної Ради України
 Арсеній Яценюк

Dear reader, friends and colleagues!

Allow me to pass on my greetings to you on the pages of the New Economist magazine! I want this periodical to become outstanding publication for each and every one of you. Let it serve as a valuable source of information on the processes of transforming Ukrainian society, its contemporary state and perspectives of development of the economic groundwork of our state.

Experience and knowledge, which are presented on the pages of New Economist magazine, will help you in your professional and pernacious work on creating the conditions for the stable development of the national economy, implementing contemporary and effective methods of management and settling important socio-economic tasks.

Speaker of the the Verkhovna Rada of Ukraine
 Arseniy Yatsenyuk

Володимир Макуха
Volodymyr Makukha
 міністр економіки України
 Minister of Economy of Ukraine
 08.2006 - 03.2007

Вітаю започаткування журналу "Новий економіст". Щиро сподіваюсь, що він виправдає свою назву і на його сторінках буде сформульовано нову модель і нову програму побудови нової України – країни з потужною процвітаючою економікою та сучасною системою соціальної підтримки.

Вірю, що публікації журналу збуджуватимуть творчу думку, сприятимуть творчому науковому підходу до розв'язання і нагальних проблем, і стратегічних завдань, які постають перед Україною.

Хотілося б, аби в основу творчого пошуку покладалися методологічні підходи, яких найбільшою мірою потребують реалії розвитку нашої країни, щоб концептуальні засади нової моделі економічного розвитку спиралися на загальнонаціональні інтереси, а її параметри відповідали загальнонаціональній ідеї.

Бажаю колективу журналу наснаги і всілякого сприяння з боку тих, хто любить свою країну, а читачам знайти на його сторінках відповіді на питання, які турбують економічну спільноту, – глибоку та змістовну розмову про майбутнє достойне місце України в глобальному світі.

З повагою,
 Володимир Макуха

First of all I would like to send my greetings to New Economist magazine. I honestly hope that it will justify its name and a new model and new program of building a new Ukraine – a country with a strong blooming economy and a contemporary system of social support.

I believe that publication of the magazine will awake creative thought and support a creative academic approach to resolving both urgent problems and strategic tasks which stand before Ukraine.

I would like the creative searching to rely on methodological approaches, which for the most part are needed by the realities of development of our country, that the conceptual basis of the new model of economic development is based on general national interests, and its parameters are in accordance to a general national idea.

I wish the magazine's team energy and thorough assistance from all of those who love their country, and for its readers to find answers to questions which are troublesome to the economic community, - a deep and contextual discussion on Ukraine's future worthy place in a global world.

With respect,
 Volodymyr Makukha

Анатолій Кінах
Anatoliy Kinakh
міністр економіки України
Minister of Economy of Ukraine
03. - 12. 2007

Шановна редакція та читачі журналу
“Новий економіст”!

Всі ми є свідками дуже відповідального етапу розвитку в історії нашої країни. Світ навколо нас стрімко змінюється, змушуючи нас йти в ногу з часом, щоб не залишитися позаду розвинених країн.

Сьогодні дає зрозуміти, що лише системні дії та прогнозовані заходи зможуть змінити на краще становище в суспільстві та економіці. Лише стратегія розвитку, яка відпрацьована фаховими економістами та прийнята громадськістю, дозволить досягти бажаних результатів у справі модернізації економіки, зростанні її конкурентоспроможності, посиленні енергоефективності, впровадженні інновацій. Лише така стратегія дасть можливість захистити українські зовнішні та внутрішні інтереси, зробити країну розвинутою та могутньою.

Вірю, що журнал “Новий економіст” з часом удосконалюватиметься і ставатиме дедалі авторитетнішим. Нехай кожен ваш підприємницький і творчий задум буде плідним і успішним, а видання – творчим, новаторським та змістовним.

З повагою,
Анатолій Кінах

Dear editors and readers of New Economist magazine!

We are all witnesses of a very crucial stage of development in the our country. The world around us is quickly changing, forcing us to keep in step with time, in order not to be left behind by developed countries.

It makes us understand that only systemic activities and forecasted measures can change the situation within society and the economy for the better. Only strategic development, which has been worked through by expert economists and excepted by society, will allow us to achieve the desired results regarding the modernization of the economy, its growth and competitiveness, strengthening energy efficiency and implementing innovation. Only such a strategy will provide the possibility of protecting Ukraine's foreign and domestic interests and make the country developed and strong.

I believe, that New Economist magazine, with time, will improve and will become more influential. Let each of your entrepreneurial and creative thoughts be fruitful and successful, and the publication — creative, innovatory and relevant.

With respect,
Anatoliy Kinakh

Василь Роговий
Vasyl Rohovy
міністр економіки України
Minister of Economy of Ukraine
04.1998 - 12.1999

Сподіваюсь, що нове видання дозволить розширити можливості обговорення ключових питань подальшого розвитку української економіки та впровадження давно назрілих реформ. Ці надії підсилює й те, що журнал виходитиме під егідою Міністерства економіки, яке завжди, а, особливо, в найтяжчі часи подолання економічної кризи та формування національної економічної системи і політики було справжнім генератором реформаторських підходів до розв'язання назрілих проблем і знаходило переконливі аргументи проти популістських і лобістських підходів до їх розв'язання.

Василь Роговий

I hope that the new publication will facilitate wide discussion of key questions on the development of Ukrainian economy and carrying out long due reforms.

These hopes are strengthened in that it is coming out under the aegis of the Ministry of Economy, which always, and, particularly, in tough times of overcoming economic crises and the formation of the national economic system and policy was a real generator of reforms and found convincing arguments against populist and lobbying approaches.

Vasyl Rohovy

Богдан Данилишин,
Міністр економіки України

Економіка України: розвиток в умовах фінансової нестабільності

З часом дедалі більше відчувається стурбованість і фахівців, і безпосередніх учасників українського ринку щодо розгортання фінансової кризи в Україні, яка стала фінансово більш залежною від чистого притоку капіталу іззовні. Так, на кінець 2007 р. обсяг валового зовнішнього боргу України становив 84,5 млрд. доларів США (60,2% до ВВП), збільшившись упродовж року на 30 млрд. (55%) проти 14,9 млрд. доларів США у 2006 р., що суттєво узалежнило корпоративний сектор економіки від подій на зовнішніх ринках капіталу.

Для українських товаровиробників зовнішня кон'юнктура дала як негативні, так і позитивні імпульси. З одного боку, через підвищення цін на імпортований з Росії газ (майже на 40%) маємо негативні наслідки, з іншого – зросли ціни на основні експортні товари, насамперед, – металопродукцію, є незаперечним позитивом.

Зростання цін на пшеницю підштовхнуло зближення внутрішніх і зовнішніх цін на неї. За статистикою ціни на пшеницю сягнули наприкінці лютого історичного максимуму (13 дол. США за бушель) і зросли у середньому за перший квартал до 411,8 дол. США за тону. В Україні були збурені цінові хвилі не лише на пшеницю, а й на м'ясо, олію, овочі та фрукти.

Тобто Україна не тільки не стояла осторонь загальносвітових цінових сплесків, але й стала їх учасницею з ефектом стрімкого зростання цін на продовольство та енергосировину.

Оскільки епіцентром кризи стали США, варто передусім розглянути модель їх розвитку, та відповідно те, що створило передумови виникнення такої кризи.

Американську економіку характеризувало необґрунтоване завищення курсу цінних паперів, а також спостерігалось гіпертрофоване посилення ролі фінансових послуг. Так, з 1970-го по 2008 рік частка фінансових послуг у ВВП зросла з 12% до 21%, водночас частка реальної економіки невпинно скорочувалася. При цьому саме іпотечний бум розігрівав американську економіку і забезпечував левову частку зростання ВВП.

Якщо поглянути на економіку США через призму макропропорцій, то, порівняно з більшістю європейських країн, її вирізняють висока частка валового наявного доходу домогосподарств, яка складає понад 70% від ВВП, та низький рівень заощаджень населення при зависокому рівні спо-

Данилишин Богдан Михайлович

■ Доктор економічних наук (1997 р.), професор (2003 р.), член-кореспондент НАН України (2004 р.).

■ Автор понад 150 наукових праць.

■ Голова експертної ради Вищої атестаційної комісії України (ВАК України) з економіки.

■ Призначений на посаду Міністра економіки України Постановою Верховної Ради України №10-VI від 18 грудня 2007 року.

живчих витрат. Своєю чергою запозичення стимулювали розвиток споживчого та іпотечного внутрішніх ринків, а американці прогресували в цьому аж до 2007 року.

Проте американський іпотечний ринок наштовхнувся на неадекватне формування ресурсів населення для фінансування його подальшого обороту. Рівень коштів, що їх мав сплачувати у банківську систему середній американець досяг критичної позначки і вже у 2007 р. почалися масові збої.

Тобто обірвалася важлива частина ланцюга, який досі спокійно нарощував боргову піраміду населення перед гіпертрофовано розбухлою фінансовою системою. І такий приклад має стати своєрідним уроком для України.

Українська економіка торує свій шлях у фарватері світових тенденцій. Беруться до уваги структурні зміни з поступовим щорічним нарощуванням сфери послуг, включаючи розвиток фінансових та інформаційних високотехнологічних послуг, також ідеться про дедалі більшу залежність інвестиційних процесів від фінансової сфери, насам-

перед потоків кредитних ресурсів, які стають вагомим джерелом капіталізації економіки.

Україна повторює шлях багатьох країн ЦСЄ, які, маючи значний притік іноземних кредитів, опинилися у ситуації, коли співвідношення зовнішніх зобов'язань банків до наданих ними кредитів досягло високих позначок. В Україні на початок 2008 р. таке співвідношення становило понад 30%.

Негативним є не тільки масштабне зростання банківських зовнішніх запозичень, але й розширення присутності іноземних банків, що призвело до поступового захоплення значного сегменту ринку банківських послуг з метою якнайшвидше заробити на різниці вартості грошей в Україні і світі. Шлях від нарощення боргів, кредитної експансії привів до втрати вітчизняними банківськими установами свого ринку, а також втрати впливовості внутрішнього регулятора на фінансові потоки, що уможливило зростання ризиків нестабільності банківського сектору.

Зростає також розрив між структурою (за термінами) депозитів та структурою кредитів, що зумовлює додаткові кредитні ризики, особливо, коли йдеться про іпотечне кредитування.

В Україні, як і в інших країнах, посилюється асинхронність розвитку фінансового та реального секторів економіки, фінансовий сектор нарощує борги і дисбаланс між обсягами заощаджень та кредитних потоків, чим створює "перегрів" на окремих сегментах ринку, як це відбувалося в США напередодні кризи. Йдеться поки про перегрів на споживчому ринку.

Населення України, нагромаджуючи борги в банківській системі, значно скоротило рівень своїх заощаджень.

Це веде до посилення системних ризиків відставання з накопиченням основного капіталу і гальмуванням подальшого розвитку, формування розриву між доходами та зобов'язаннями щодо повернення узятих раніше грошей у решти світу. На думку українських вчених і як свідчить міжнародний досвід, основними причинами виникнення фінансових криз є:

- асинхронність розвитку фінансового та реального секторів економіки;
- ігнорування інвесторами системних ризиків на внутрішньому і зовнішньому ринках;
- зростання дисбалансів між обсягами заощаджень та інвестицій;
- тривала дефіцитність поточного рахунку платіжного балансу через домінування споживчого імпорту та надмірних платежів за зовнішнім боргом;
- надання високоризикових кредитів з використанням "плаваючих" кредитних ставок;
- надання інвесторам неповної або недостовірної інформації;
- знецінення вартості заставленого майна (насамперед, нерухомості).

Практично всі ці процеси ми спостерігаємо на українському ринку. Ймовірність входження у кризу пов'язана насамперед з недосконалістю оцінки кредитних ризиків, надійності позичальників та якості заставних інструментів. Нещодавно представники НБУ заявили про те, що укра-

їнці лідирують у купівлі нових автомобілів, але за прогнозними розрахунками доходи людей, що долучилися до кредитів для купівлі авто будуть недостатніми для їх повернення. У першому кварталі поточного року чисті залучення населення склали майже 34% від заробітної плати після оподаткування. Якщо пролонгувати задані темпи приросту чистих запозичень і надалі, то до кінця року їх частка зросте до 50%.

Тому НБУ необхідно поставити процеси нарощування споживчого кредитування під жорсткий контроль.

Щодо іпотечних кредитів, то цей сегмент кредитування не набув в Україні достатнього розвитку і це нас відрізняє від США, хоча ми й маємо ціновий перегрів на ринку нерухомості. Сам факт перегріву несе в собі певні загрози.

Отже українському національному регулятору фінансових потоків та банківській системі необхідно вчитися на чужих помилках і своєчасно "охолоджувати" надмірно розігріті сегменти вітчизняного ринку.

За висновками міжнародних фінансових організацій, сьогодні світова економіка вступає в період завершення певного циклу свого розвитку, іпотечна криза в США дала імпульс до посилення взаємодії інноваційного ядра світової економіки з периферією. Не виключено, що ми стоїмо на порозі інверсії географічних полюсів економічного розвитку.

Новий виток розвитку світової економіки буде відбуватися у новій конфігурації світових лідерів з неzapечечним посиленням ролі країн, що інтенсивно розвиваються.

Важливо, щоб Україна не стала тим об'єктом для транснаціонального фінансового капіталу, на який буде перекладено збитки, що виникли внаслідок кризових явищ у розвинутих країнах. Нам не потрібні вливання в економіку спекулятивного капіталу, який створює зайві перегриви та викривляє ринкові сигнали. Для забезпечення економіки України необхідна система завчасних попереджувальних заходів захисту. На жаль, ми й досі її не маємо.

До передкризових обсягів ВВП ми ще не дійшли, але з упевненістю можна констатувати, що економіка спрямована на розвиток з сумнівною перспективою. Сировинний шлях розвитку нав'язується їй структурами, що люблять власні інтереси у Верховній Раді. Водночас концентрація бюджетних витрат на розв'язання поточних проблем та скорочення капітальних витрат на інфраструктуру, екологію тощо формує споживацьку модель розвитку. Таку комбінацію дій в політиці можна назвати "стратегією

Таблиця 1

Розмір і приріст валового зовнішнього боргу України у 2004-2007 роках

Показники	Валовий зовнішній борг України, (млрд. дол.)		Приріст зовнішнього боргу за 2007 рік, (млрд. дол.)	
	01.01.2007	01.01.2008	01.01.2007	01.01.2008
Сектор державного управління	12,9	14,7	12,0	1,8
Сектор грошово-кредитного регулювання	0,9	0,5	0,8	-0,4
Банки	14,1	31,0	13,1	16,9
- довгостроковий	7,6	19,0	7,1	11,4
- короткостроковий	6,5	11,9	6,0	5,4
Інші сектори	24,7	34,9	22,9	10,2
- довгостроковий	16,0	24,1	14,8	8,1
- короткостроковий	8,7	10,8	8,1	2,1
Міжфірмовий борг	1,9	3,5	1,8	1,6
Валовий зовнішній борг	52,65	81,0	48,8	28,4

Джерело: НБУ

навпаки”, бо жодна цеглина не закладається для майбутнього розвитку.

Можна з упевненістю зазначити, що поточне “благополуччя” з досить високими темпами зростання, особливо реального наявного доходу населення, є ефемерним, оскільки воно утримується за рахунок “донорських” вливань в економіку коштів іззовні. Тобто економіка потрапила у цілковиту залежність від чистого притоку капіталу, що впливає і на нашу валютну стабільність, і на можливість рефінансувати накопичену боргову піраміду, і на всі як стабільні, так і рухливі складові економіки.

Отже разом із лавинним зростанням зовнішнього корпоративного боргу ми втрапили у боргову і водночас споживацьку модель розвитку. Адже іноземні залучення використовуються головним чином на розігрів споживчого ринку, а не на інвестування економіки. Ми маємо низькоєфективне вливання капіталу. Цей іноземний капітал не стає повноцінним джерелом нагромадження основного капіталу, а стає джерелом зростання імпорту і в результаті зде-

більшого фінансує зовнішнього виробника.

Водночас на внутрішньому ринку через активізацію торгівлі, надходжень до бюджету від імпорту та торгівлі створюється ілюзія благополуччя. Адже за рахунок торгівлі і тих, хто її обслуговує, ми маємо зростання чистих податків і споживчої активності, що і дає головний приріст ВВП.

Разом з тим український фінансовий ринок стає дедалі більш залежним від транснаціонального фінансового капіталу та залучених на зовнішніх ринках фінансових ресурсів з боку корпоративного сектора економіки. Всього за період 2005–2007 рр. сума приросту зовнішньоборгових зобов'язань резидентів України складала 54 млрд. дол. У секторному вимірі найбільшими позичальниками на міжнародних ринках були банки (зростання боргу на 16,9 млрд. дол. за 2007 р. і на 28,3 млрд. за 2005–2007 рр.) та нефінансові підприємства (10,2 млрд. і 20,4 млрд. дол. відповідно). Станом на 01.01.2008 р. обсяги зовнішніх боргових зобов'язань банків України сягнули 31 млрд. дол., нефінансових організацій – 34,9 млрд. дол. США (табл. 1).

У 2008 р. процес нарощення корпоративних боргів триває, що вже спричинило підвищення їх рівня до 60–70% ВВП.

Таке боргове навантаження є неприйнятним і надто ризиковим для країни з перехідною економікою та невисоким рівнем життя.

Натепер лише інвестиційний характер накопичування зовнішнього боргу не повинен піддаватися будь-яким обмеженням. Це єдиний шлях ефективної інтегрованості України до світового господарства і формування високої кредитоспроможності вітчизняних позичальників. Проте за відсутності ефективного регулювання фінансових потоків з боку НБУ ми наразі маємо абсолютно протилежний характер нарощування заборгованості та використання залучених коштів.

По суті позичаємо кошти, щоб фінансувати розвиток іноземних компаній з негативними структурними змінами у інвестуванні імпортних операцій, посередництва, а не виробництва та подальшого зростання дефіциту торговельного балансу.

З огляду на макроекономічні процеси, на випадок поширення зовнішніх шоків можна очікувати підвищення відсоткових ставок з ефектом швидкого згорання рефінансування раніше накопичених боргів та кризи неплатежів. Це своєю чергою може створити тиск на гривню, спричинити її девальвацію та новий ціновий виток.

Щодо валютного ринку України. Протягом 2007 р. та кумулятивно за перші 4 місяці поточного року на міжбанківському ринку України пропозиція іноземної валюти перевищувала попит. НБУ зменшив своє втручання на МВРУ, результатом чого стало зміцнення гривні для учасників ринку. 22 травня поточного року Національний банк України встановив офіційний обмінний курс гривні відносно долара США на рівні 4,85 грн./дол. США.

З огляду на імпортовану інфляцію в Україні через прив'язку гривні до долара на тлі його знецінення відносно провідних світових валют на зріла необхідність перегляду політики НБУ в напрямку до більш гнучкої її форми. Проте слід пам'ятати, що спекулятивні потоки капіталу не

цін виробників стримує зростання споживчих цін.

А гривневе здешевлення імпорту вплине на здешевлення імпортової складової на споживчому ринку України. Посилення курсу національної грошової одиниці зменшуватиме

дуктів (на 273,9 млн. грн.) та машинобудуванні (на 254,9 млн. грн.). Загалом прогнозується чисте зменшення валового прибутку майже на 3 млрд. грн. Відповідно зменшення надходжень до бюджету від митних і податкових зборів, якими обкладається імпорт, становитиме орієнтовно 2,3 млрд. грн.

Українському національному регулятору фінансових потоків та банківській системі необхідно вчитися на чужих помилках і своєчасно "охолоджувати" надмірно розігріті сегменти вітчизняного ринку.

є фундаментальним чинником зміцнення національної валюти.

Динаміка чистої пропозиції іноземної валюти на міжбанківському ринку у поточному році не була і надалі не буде постійною.

Можна виокремити як позитивні, так і негативні наслідки ревальвації на економіку України у 2008 році.

Серед позитивних наслідків варто зазначити здешевлення проміжного споживання та витрат на інвестиційні ресурси у виробництві, а отже й зменшення тиску високих матеріальних та енергетичних витрат на ціни виробників.

Зважаючи на високу енергозалежність та необхідність технологічного оновлення української економіки, здешевлення критичного імпорту енергоносіїв (насамперед, нафти та газу) та інвестиційного імпорту матиме позитивний вплив на цінову ситуацію у виробництві.

Зменшення вартості виробничих витрат (сировинних та інвестиційних) для виробників приведе до відносного зменшення індексу цін виробників.

Другим важливим позитивом є загальний дезінфляційний вплив на економіку. Гальмування зростання

тиск як з боку монетарних, так і з боку немонетарних факторів впливу на інфляцію.

За розрахунками Мінекономіки, через зменшення ціни імпортової продукції у 2008 р. відносна економія домогосподарств може становити 3509,6 млн. грн., передусім, за рахунок імпортової продукції харчової промисловості – на 583,2 млн. грн., легкої промисловості – 473,7 млн. грн., машинобудування – 497,2 млн. грн., хімічної та нафтохімічної промисловості – 463,6 млн. грн., послуг транспорту – 364,4 млн. грн.

Разом з тим скорочення гривневих інтервенцій НБУ сповільнить темпи зростання грошової пропозиції на ринку, що відповідно зменшуватиме тиск з боку монетарних факторів на інфляційні процеси. Результатом цього, за оцінкою Мінекономіки, має бути уповільнення динаміки базової інфляції.

Таким чином, проведення ревальвації національної грошової одиниці справлятиме антиінфляційний ефект в економіці у коротко- та середньостроковому періодах.

Відповідно до розрахунків найбільше чисте зменшення валового прибутку буде спостерігатися в металургійному виробництві (на 2540,7 млн. грн.), діяльності транспорту (на 804,4 млн. грн.), виробництві харчових про-

Щодо зменшення цінової конкурентоспроможності, про яке говорять експерти, то враховуючи, що на її зміни впливають як курсові, так і цінові співвідношення, то в умовах уповільнення обох чинників (укріплення курсу та гальмування інфляції) не слід очікувати значного зниження. Тобто негативний тиск ревальвації гривні на цінову конкурентоспроможність нівелює позитивний вплив інфляційного чинника (за рахунок гальмування інфляції).

Отже Україні необхідно відійти від боргової споживацької моделі зростання і переорієнтувати економіку на посилення інвестиційного та інноваційного попиту. Для цього слід посилити контроль з боку НБУ як за якістю капіталу, що надходить до країни, так і за якістю кредитного портфеля у банківській системі, поставити споживче кредитування під жорсткий контроль, рекомендувати банкам узгоджувати надання кредитів зі зростанням валового наявного доходу населення в перспективі.

Лише інвестиційна модель розвитку з посиленням інноваційної компоненти може бути запорукою безболісного обслуговування та погашення зовнішнього боргу у майбутньому.

Без цілеспрямованого відходу від споживчої моделі кредитування і розвитку зберігатиметься не тільки високий рівень вразливості фінансової системи, але й економіки загалом. І чим скоріше Україна відійде від такої моделі, тим швидше будуть вирішені питання модернізації економіки, зниження темпів інфляції та зменшення загроз фінансової кризи. ■

Bohdan Danylyshyn,
Minister of Economy of Ukraine

Ukraine's Economy: Growth Amid Financial Instability

Economic experts and players in the Ukrainian market have voiced concern over what they see as a growing financial crisis, as the country becomes more financially dependent on outside net capital inflow. The volume of the nation's gross external debt by the end of 2007 was estimated at \$84.5 million (60.2% of GDP), growing for the last year by \$30 million (55%) against \$14.9 million in 2006. This made the corporate sector of the economy even more dependent on fluctuations in the external capital markets. The latest price increase for major commodities was accelerated by devaluation of the U.S. dollar to other world currencies and world inflation. This at once sharpened investors' interest in alternative assets. The result has been that world oil and steel prices have reached new highs.

Bohdan Danylyshyn

■ Doctor of Economic Sciences (1997), professor (2003), correspondent-member of the NAS Ukraine (2004).

■ Author of more than 150 academic papers.

■ Head of the Expert Council of the Supreme Attestation Commission of Ukraine (SAC of Ukraine) for economics.

■ Appointed Minister of Economy of Ukraine by Resolution №10-VI of December 18, 2007 of the Verkhovna Rada of Ukraine.

The situation brought both negative and positive consequences for Ukrainian manufacturers. For instance, the price of gas imports from Russia increased by almost 40%, but prices for Ukraine's main exports, mainly metal products, rose as well, which is undoubtedly positive for the national economy.

Growing wheat prices on the world market brought price increases in the domestic market as well. The price for wheat reached a historical maximum this year: At the end of February, wheat was \$13 per bushel; within one quarter it had risen to \$411.8 per ton on average in a quarter. In Ukraine, this led to the price increases for wheat, meat, oil, fruit and vegetables. Ukraine was not just observing world price fluctuations, but was a participant of the process that led to the sharp increase in food and energy prices.

As the U.S. was the epicenter of the world economic crisis, the origins and preconditions of the crisis should be examined. One of the characteristics of the U.S. economy was an overheated stock market and a hypertrophied increase in financial services. From 1970 to 2008, financial services as a percentage of GDP grew from 12% to 21%, while the real economy shrank. At the same time, it was the mortgage boom that heated up the

U.S. economy and represented the lion's share of GDP growth.

Looking at the U.S. macroeconomic proportions compared with a majority of European countries, the main difference lies in high gross revenue per household, which constitutes over 70% of GDP, and at the same time low level of savings of the population combined with intensive consumer spending. Thus the U.S. economic model of development followed the path of hypertrophied growth of a debt pyramid as the borrowing stimulated spending on consumer goods and mortgage market, and Americans progressed in this way until 2007.

However, the U.S. mortgage market collided with inadequate financing from borrowers, so no resources were available to justify further turnover. Starting in 2005, the average U.S. household decreased savings of gross revenue by almost nothing (0.06%). The level of payments made to the banking system reached a critical indicator in 2007 and massive failures began. This should be an example to Ukraine.

The Ukrainian economy is developing along the waterway of world tendencies. First of all, it means structural changes within the economy, such as a growing service economy, development of financial and high-tech infor-

mation services, an increased dependence on the investment processes – and first and foremost an influx of credit resources – which became a significant source of capitalization of the economy.

Ukraine is repeating the path of many Central and Eastern European countries that dealt with a considerable inflow of foreign loans and found themselves in a situation where the ratio of the banks' external obligations to the loans they provided reached a critical level. In Ukraine at the beginning of 2008, such a correlation was estimated at over 30%.

In addition to the massive growth of foreign loans by banks, foreign banks that have entered Ukraine have acquired a considerable segment of the domestic market, attempting to quickly capitalize on the difference of currency exchanges in Ukraine and the rest of the world. This path of increasing debt along with the credit expansion has led national banking institutions to lose their market, while internal regulators and financial sources lost influence, increasing instability in the banking sector.

The spread between the structure (by term) of deposits and loans is also growing, which causes additional credit risk, particularly in the case of mortgages.

In Ukraine, as in other countries, there is growth in the asymmetric development of finance and the real sectors of the economy. The financial sector is growing debt, and the imbalance between the volume of savings and credit flows, which creates a "warming" in different segments of the market, as happened in the U.S. before the crisis. Right now, it's only a warming on the consumer market. The citizens of Ukraine are accumulating debt in the banking system, considerably limiting their savings. This leads to an increase in systemic risks, a lag in the accumulation of ca-

pital, and the braking of further development with the formation of a spread between incomes and external debt obligations. Ukrainian economists believe, as international experience shows, that the main reasons for the outbreak of a financial crisis are:

- Asymmetrical development of the financial and the real sector of the economy;
- Investor ignorance of the systemic risks on domestic and foreign markets;
- Growing imbalance between the volume of savings and investments;
- A prolonged deficit on current balance of payments due to the domination of consumer imports and excessive payments of external debts;
- High risk credit by using “floating” credit rates;
- Providing investors with incomplete or inaccurate information; and
- Devaluation of collateral (first of all, real estate).

The abovementioned processes can be observed in the national market. The chance of entering the crisis depends first of all on the misguided evaluation of the credit risks, reliability of suppliers and quality of the securities. Recently officials of the National Bank of Ukraine said that Ukrainians lead the world in the purchase of new cars. But according to projections, their incomes are not sufficient to pay their auto loans. During the first quarter of 2008, people spent 34% of their after-tax incomes to repay these debts. If this continues at the current rate of growth, by the end of the year, this percentage will grow to 50%. The NBU needs to tighten control over the growth of consumer credit.

Regarding mortgages, this segment has not gained such popularity in Ukraine, which makes it different from the U.S. market. However, prices on the real estate market are overheated, and that carries definite threats.

It is necessary for national financial regulators to learn from foreign mistakes and to “cool off” overheated segments of the market.

Leading financial organizations conclude that the world economy is entering a final period of one of the economic cycles, as the U.S. mortgage crisis gave an impetus intensifying interaction between the innovative economies and the periphery. It could be not

strategy”, because not a single brick is being laid for future development.

It is certain that ongoing ‘prosperity’ marked by considerably high growth rates, especially estimating peoples’ real income levels, is ephemeral, as it

It is necessary for national financial regulators to learn from foreign mistakes and to “cool off” overheated segments of the market.

excluded that the world economy is on the verge of an inversion of the geographic poles of economic development. The new spiral of the world economy will take place in a new configuration of world leaders, strengthening the role of those countries that develop intensively.

It is important for Ukraine not to become the object of transnational financial capital, where losses will be passed on following crises in the developed countries. We don’t need an influx of speculative capital into our economy - this leads to overheating and distorts market signals. In order to secure Ukraine’s economy, it is necessary to have a system of timely pre-emptive measures of protection. Unfortunately, we still do not have such a system.

National GDP levels have not reached a critical level, but we can state the fact that the economy is not taking steps towards a positive outlook. The raw commodities export-oriented economic model is being imposed by the lobbyist structures in Parliament. Simultaneously, concentrating the budget on resolving ongoing problems and cutting funds for infrastructure development or ecology issues creates a consumer model of economic development. This combination can be referred to as a “reverse

is maintained at the cost of ‘donor’ inflows into the economy. The economy is facing total dependence on net capital inflows that affects the stability of the national currency, refines accumulation of the debt pyramid and influences other static and dynamic economic components.

Therefore, along with the avalanche growth of external corporate debt, the country is trapping into a debt-oriented and at the same time consumer model of development as foreign capital is used mainly to warm up the consumer market, and not investing in the economy. We have now a low-effective capital inflow, when foreign capital becomes a source of growing imports and as a result financing foreign manufacturer.

At the same time, trade activation on the domestic market and positive inflow to the budget from imports create the illusion of prosperity. Enlivened trade and the workforce supporting it generates taxes and consumer activity, providing the growth to the GDP.

Along with this, Ukraine’s financial market is growing more dependent upon transnational financial capital and foreign loans from the corporate sector. During 2005-2007, total growth of external debt by Ukraine’s residents was estimated at \$54 billion.

On a sector basis, the biggest borrowers on international markets were banks (the debt grew from \$16.9 billion in 2007 and \$28.4 billion for 2005-2007) and non-financial businesses (\$10.2 billion and \$20.4 billion respectively). As of January 1, 2008, the volume of foreign debt obligations of domestic banks was estimated at \$31 billion, and for non-financial businesses \$34.9 billion (Table 1).

In 2008, corporate debt continues to grow, reaching 60% to 70% of GDP. Such a debt load is unacceptable and substantially risky for a country with a transitional economy and a low standard of living.

For now, the accumulation of external debt of an investment character only should not cave in to any type of limitations. This is the only path toward Ukraine's effective integration into the world economy and building up credible domestic borrowers. However, lacking an effective way of financial regulations by the NBU, there's currently an opposite trend in growing debt and management of borrowed capital.

Essentially, the foreign borrowing is being done in order to finance the development of foreign companies, implying negative structural changes in investment operations and beefing up brokerage instead of investing in manufacturing. This practice leads to further deficit growth in the trade balance.

From a macroeconomic point of view, with increased external shocks we can expect an increase in interest rates with an effect of the suspension of refinancing sooner than an accumulation of debt and a default crisis. This in turn could create pressure on the hryvnia, causing its devaluation and a new price spiral.

Regarding the currency market, during 2007 and cumulatively during the first four months of the current

Table 1

Levels of growth of Ukraine's gross foreign debt in 2004-2007

Indicator	Gross Foreign Debt of Ukraine, (billions of dollars)		Growth of foreign debt for 2007, (billions of dollars)	
	01.01.2007	01.01.2008	01.01.2007	01.01.2008
Sector of State Administration	12.9	14.7	12.0	1.8
Sector of currency-credit regulation	0.9	0.5	0.8	-0.4
Banks	14.1	31.0	13.1	16.9
- long-term	7.6	19.0	7.1	11.4
short-term	6.5	11.9	6.0	5.4
Other sectors	24.7	34.9	22.9	10.2
- long-term	16.0	24.1	14.8	8.1
- short-term	8.7	10.8	8.1	2.1
Inter-Company debt	1.9	3.5	1.8	1.6
Gross Foreign Debt	52.65	81.0	48.8	28.4

Source: NBU

year, offers for foreign currency were higher than the demand on the inter-bank currency market. The NBU decreased its intervention in the ICMU, and the hryvnia became stronger as a result. On May 22, the NBU set the official exchange rate at 4.85 UAH/USD. Considering the imported inflation because of tying of hryvnia to the dollar and the latter's devaluation, the NBU move to reexamine its policy toward being more flexible was long overdue. However, it is worth remembering that speculative capital inflow cannot be the basis for strengthening the national currency. Foreign currency offers on the inter-bank market this year were not and will not be steady in the future.

It is possible to separate the positive and the negative consequences of the hryvnia revaluation on the economy this year. The positive sides of the revaluation include cheaper middlemen consumption and investment for manufacturers, thus a decrease in pressure on material and energy costs. Considering Ukraine's high dependence on energy and the necessity of technologically renewing its economy, a drop in fuel (primarily oil and gas) prices is of critical import and the investment inflow will have a positive influence on prices for manufacturers. A drop in the value of manufac-

turing costs will lead to a relative reduction in consumer prices.

A second positive trend is the general non-inflationary influence on the economy. Slowing prices for manufacturers will lower the expense component in consumer prices. The hryvnia fall in prices for imports will influence the cheapening of import components on Ukraine's consumer market. The strengthening of the national currency will decrease monetary pressure, as well as non-monetary factors that influence inflation.

It is worth noting that a decrease in the cost of imported production should influence its volume, and this manner also consumer designation. This, in part, will cause an increase of offers of consumer products, which will lower prices on the consumer market.

According to Economy Ministry calculations, through a decrease in the prices of imported products in 2008, the relative economy of households could be placed at UAH 3.509 billion: First of all, at the cost of import of the foodstuffs industry, by UAH 583.2 million, light industry, UAH 473.7 million, machine building, UAH 497.2 million, the chemical and petrochemical industry, UAH 463.6 million,

and transportation services, UAH 364.4 million.

Together with this and the NBU lesser intervention on the hryvnia, there will be a slowdown on currency offers on the market, which relatively lessen pressure from the side of monetary factors on the inflationary processes. As a result, the Economy Ministry foresees a slowing of the dynamics of base inflation. Therefore, the revaluation of the national currency will bring an anti-inflationary effect to the economy in the short- and medium-term.

The Ministry estimates that the greatest decrease in gross earnings will be observed in metallurgy production (UAH 2,540.7 billion), transportation activities (UAH 804.4 million), foodstuffs production (UAH 273.9 million) and machine building (UAH 254.9 million). In general, it is projected that the net decrease of gross earnings will be nearly UAH 3,000 million. Accordingly, the decrease of inflows into the budget from customs and tax collection, which is covered by imports, will be approximately UAH 2,300 billion.

The decrease in price competitiveness that experts are talking about is influenced by changes in currency rates, price relationships, and conditions of the slowing of two factors (the strengthening of the currency rate and the slowing of inflation). There is no expectation of a considerable drop. That is to say that the negative pressure of revaluation of the hryvnia on price competitiveness levels the positive influence of the inflationary factor (at the cost of slowing inflation).

It is necessary for Ukraine to step back from the debt consumer model and reorient the economy toward strengthening the investment and innovation economy. To do this, the NBU should tighten control over the quality of capital that flows into the

country and the quality of credit portfolios in the banking system, put strict controls on consumer credit, and recommend that banks provide credit with the growth of existing gross income of the population in the future.

Development of the financial market and strengthening its role in the structured rebuilding of the economy is a guarantee of increasing the effectiveness of manufacturing and work productivity, and also increasing competitiveness of domestic products. Only the investment model of

development with a strengthening of its innovative components can be a guarantee painless servicing and extinguishing debt in the future.

Without a purposeful departure from the consumer model of granting credit and development, national financial system will be highly sensitive to outside shocks as well as to the economy in general. The quicker Ukraine takes a route away from this model, the faster modernizing the economy can begin, the inflation rates can be lowered and the threat of a financial crisis can be reduced. ■

Перевірка на міцність

Економіка України витримала вплив чергового суттєвого підвищення ціни на газ, нафту, інші сировинні товари й продемонструвала достатній запас міцності. Впродовж всього року для вітчизняного промислового комплексу характерними є високі темпи зростання виробництва у видах діяльності, продукція яких має інвестиційне спрямування. Враховуючи, що прибуток є основним джерелом фінансування інвестицій, відбулося подальше розширення інвестиційних процесів, які є основою довгострокового зростання та підвищення конкурентоспроможності країни. Так, за підсумками I кварталу інвестиції в основний капітал реально збільшилися на 10,4%. Зростання доходів населення відбувалось як за рахунок динамічного зростання доходів від трудової діяльності (зростання реальної заробітної плати на 10,4% у січні-травні), так і за рахунок збільшення соціальної допомоги та інших соціальних трансфертів, здійснення грошових компенсаційних виплат по знецінених грошових заощадженнях, збільшення пенсій окремим категоріям громадян та стимулювання зростання зайнятості. ■

Вольове рішення

Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі повідомила про введення квот на ввезення безшовних обсадних і насосно-компресорних труб, а також антидемпінгового мита в розмірі 123% на імпорту сталевих тросів і канатів з Китаю. Так, з 1 жовтня 2008 року по 30 вересня 2011 року Україна вводить квоту на імпорту сталевих безшовних обсадних і насосно-компресорних труб (діаметром до 406,4 мм) обсягом 14, 504-15,955 тис. т/рік, – йдеться в повідомленні Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі (МКМТ). На перший рік чинності квоти її розмір складе 14,504 тис. т, на другий – збільшиться на 5% – до 15,23 тис. т, на третій – на 10% – до 15,955 тис. т. Крім квотування для імпорту труб Україна вводить з 29 серпня строком на п'ять років антидемпінгове мито в розмірі 123% на імпорту з Китаю сталевих тросів, канатів, крученого дроту, плетених шнурів і аналогічних виробів із заліза й сталі. Розслідування щодо імпорту сталевих безшовних обсадних і насосно-компресорних труб було розпочате після подання скарги підприємств, що входять до компанії „Інтерпайп”. Вони стверджували, що в 2006 році обсяг імпорту цього виду труб у порівнянні з 2003 роком збільшився в 2,3 рази. Разом з тим переважну більшість труб продавали на 20-25% дешевше, ніж продукцію українських виробників. А ініціаторами розслідування щодо імпорту метизної продукції з Китаю стали "Стальканат" і "Силур", які заявили, що ціни на китайську продукцію нижчі українських на 15-20%, а на деякі види товарів – на 70%. ■

Рік	2004	2005	2006
Кількість, тонн	10 969	14 858	18 756
Вартість, тис. дол. США	10 014,48	17 657,61	28 576,57

Головні країни експорту: Російська Федерація, Австрія, Польща, Румунія, Словаччина, Індія, КНР.

Підготовлено за інформацією Міністерства економіки України

A test of strength

The economy of Ukraine has once again had to bear the considerable increase in prices for gas, oil, and other raw materials and has demonstrated sufficient reserves of strength. During the entire year it has been characteristic for the entire domestic industrial complex to experience increased production rates in areas of activity, production, which needs investment. Taking into account, that profit is the main source of financing investment, there was a broadening of the investment processes, which are basically long-term growth and an increase in competitiveness of the country. So during the Q1 investments of base capital realistically increased by 10.4%.

The growth of income of the population increased due to the account of an increase from work activity (an increase in salaries by 10.4% during January-May), as well as at the account of increases in the amount of social assistance and other social transfers, carrying out of cash compensation payments for depreciated cash savings, increase of pensions for various categories of citizens and the stimulation of an increase in employment. ■

Resolute decision

The Interdepartmental Commission on International Trade announced that there would be an introduction of quotas on the import of seamless casing pipes and compressor pump pipes, and also an anti-dumping duty of 123% on the import of cable and steel rope from China. So from October 1, 2008 to September 30, 2011 Ukraine will have quotas on the import of seamless casing pipes and compressor pump pipes (406.5 mm in diameter) from 14,505-15,955 thousand tons/year — according to an announcement of the Interdepartmental Commission on International Trade (ICIT). During the first year that the quotas are in place the level will be 14,505 thousand tons per year, during the second it will increase by 5% - to 15,23 thousand tons per year, and during the third by 10% - to 15,955 thousand tons per year. Besides the quotas for importing pipes to Ukraine as of August 29, an anti-dumping duty of 123% for a period of five years on imports from China has been imposed on cable, steel rope, twisted wire, braided rope and similar products made from iron and steel. The investigation regarding the import of steel seamless casing pipes and compressor pump pipes was started after appeals from companies which are part of Interpipe were received. They asserted, that in 2006, the volume of imports of these types of pipes in comparison to 2003 increased by 2.3 times. Together with this, most of the pipes were being sold for 20-25% cheaper than products of Ukrainian manufacturers. The initiators of the investigation regarding the import of this mixed production from China were "Stalkanat" and "Sylur", who declared, that the price of Chinese production was 15-20% lower than Ukrainian, and for some products it was as high as 70%. ■

Year	2004	2005	2006
Number of tonnes	10, 969	14,858	18,756
Value in thousands of USD	10, 014.48	17,657.61	28,576.57

The main export countries were: the Russian Federation, Austria, Poland, Romania, Slovakia, India and the Republic of Korea.

According to the information of the Ministry of Economy of Ukraine

м. Київ, вул. Хрещатик/М. Заньковецької, 15/4, (Пасаж), тел. (044) 279 6493
м. Дніпропетровськ, пр-т К. Маркса, 53а, тел. (056) 370 1746
м. Одеса, вул. Катерининська, 21, тел. (048) 716 5089
м. Донецьк, пр-т Гринківца, 9, тел. (062) 334 3801

BALLY

Богдан Данилишин:

“Теперішня дефляція є результатом спільних антиінфляційних заходів Уряду, Національного банку та місцевих органів влади”

У липні 2008 року зафіксована дефляція на рівні 0,5%, якої не спостерігалося, починаючи з 2004 року. Тобто, говорити про те, що причинами дефляції є дія лише сезонних факторів було б не правильно.

Довідково. У липні 2007 року відбулося відчутне зростання цін – на 1,4%. Загальне зниження цін у липні поточного року після суттєвого їх зростання у II півріччі 2007 року та на початку поточного року свідчить про подолання в економіці інфляційних тенденцій.

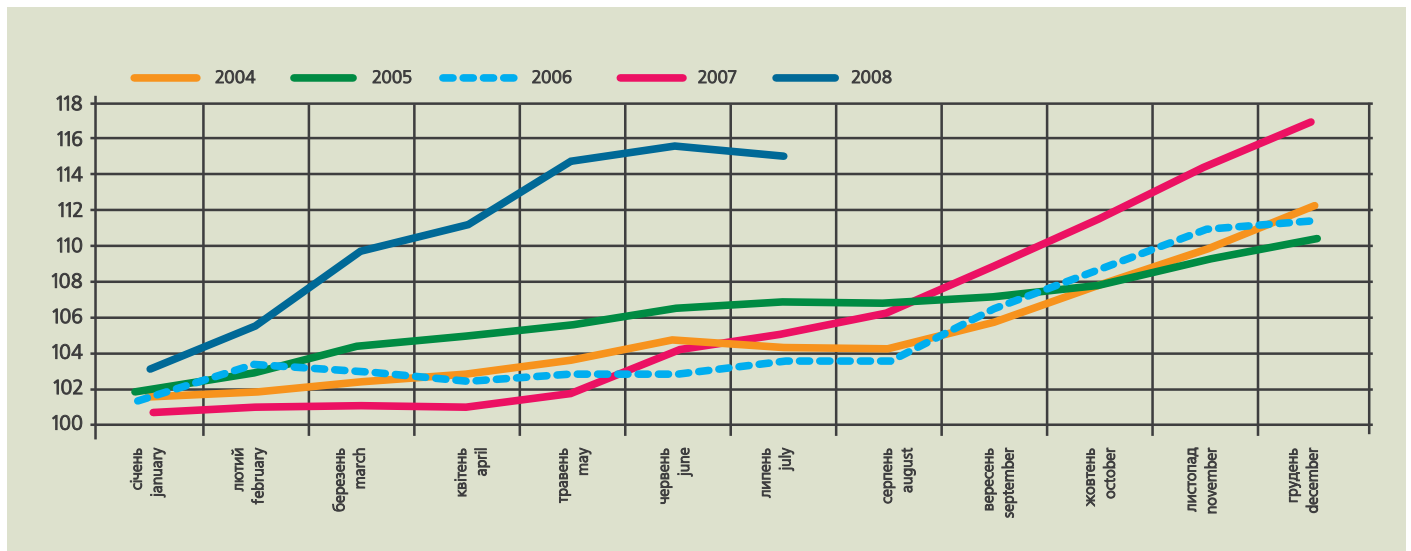
Загальна дефляція була викликана здебільшого зниженням цін на продукти харчування та безалкогольні напої (на 1,3%), питома вага

яких у споживчому кошику становить 53,1%. Зниження цін спостерігалося в таких групах, як фрукти, масло, сир і м'який сир та овочі, питома вага яких у споживчому кошику становить 11,4%.

Основними чинниками формування дефляційної динаміки на продовольчому ринку є реалізація спільних антиінфляційних заходів Уряду та Національного банку, а також поширення сезонної тенденції зниження цін в окремих групах товарів. ■

Підготовлено за інформацією Міністерства економіки України

Рис. №1. Динаміка споживчих цін з 2004-го – липень 2008 року (у % до грудня попереднього року). Джерело: Держкомстат

Graph №1. Dynamics of consumer prices in 2004 — July 2008 (as a % to December of the previous year). Source: State Statistics Committee

B. Danylyshyn:

“Today's deflation is a result of joint anti-inflation measures of the Government, the National Bank and Municipal organs of authority”

In July 2008 the level of deflation was fixed at 0.5%, which has not been seen since the beginning of 2004. Thus, to say that the reason for deflation are the activity of seasonal factors, is not something I believe.

Additionally. In July 2007 there was essentially a growth in prices – by 1.4%. The general fall in prices in the economy of July of this year after a substantial rise in the second half of 2007 and at the beginning of this year shows the overcoming of inflationary tendencies.

General deflation was brought about mainly with a decrease in prices for food products and non-alcoholic beverages (by 1.3%), whose specific

weight in the consumer's grocery basket stood at 53.1%.

The fall in prices can be seen in the following groups, like fruits, butter, cheese and soft cheese and vegetables, whose specific weight in the consumer's grocery basket was 11.4%.

The main factors of the formation of a deflationary dynamic on the food-stuffs market are due to the realization of joint measures of the Government and the National Bank, and also the widened seasonal tendencies of a drop in prices in separate groups of products. ■

According to the information of the Ministry of Economy of Ukraine

Михайло Поживанов,
голова Державного комітету України з державного
матеріального резерву

Стабілізаційні заходи Держкомрезерву потребують підтримки в регіонах

Кабінет Міністрів України розробив антиінфляційні заходи задля подолання успадкованих з початку року високих темпів зростання цін.

Серед таких заходів, зокрема, передбачалося усунення тимчасових дисбалансів на продовольчих ринках з метою унеможливлення необґрунтованого підвищення цін.

Для врегулювання цінової ситуації на внутрішньому ринку продовольчих товарів Кабінет Міністрів в лютому-червні ухвалив низку постанов і розпоряджень, якими доручив Мінекономіки і Держкомрезерву провести стабілізаційні заходи на продовольчому ринку.

З огляду на те, Держкомрезерв спрямував свої зусилля на продовольчому ринку на наповнення його борошном, цукром, м'ясом та м'ясопродуктами, що в усьому узгоджувалося з положенням статті 8 Закону України "Про державний матеріальний резерв", де визначено, що центральний орган виконавчої влади, що здійснює управління державним резервом, проводить за рішенням Кабінету Міністрів України заходи зі стабілізації ринку стратегічно важливих видів продукції у разі виникнення диспропорції між попитом і пропонуванням на внутрішньому ринку.

Починаючи з березня поточного року 17 зернопереробних підприємств системи Держкомрезерву вже здійснювали постачання хлібопекарських підприємств України борошном, виробленим із зерна державного резерву, для випікання хліба за доступними цінами. Мінагрополітики визначило для Держкомрезерву і Аграрного фонду обсяги борошна, що мали потрапити хлібопекарям упродовж березня-липня.

У підсумку на 1 серпня поточного року підприємствами системи державного резерву було відпущено лише 65% планового завдання. Чимало хлібопекарських підприємств або частково забирали борошно, або відмовлялися його купувати. Навіть пролонгація дії постанови КМУ № 55 "Про заходи щодо забезпечення стабілізації ситуації на ринку зерна та продуктів його переробки у 2007/08 маркетинговому році" до кінця року та зміни до неї щодо відпуску борошна підприємствам роздрібною торгівлі суттєво не змінили ситуацію.

На сьогодні склалася парадоксальна ситуація: місцеві органи виконавчої влади, на які покладено функцію здійснення антиінфляційних заходів і які мають відповідні повноваження щодо регулювання цін, відмовляються від дешевих ресурсів, що їм пропонує держава.

Такі дії можна розцінювати не інакше як саботаж, оскільки участі у стабілізаційних заходах намагалися уникнути керівники тих регіонів, де були найвищі ціни на хліб: Сумська, Хмельницька, Тернопільська, Київська області і місто Київ. Власне лише особистий контроль прем'єр-міністра і систематичні селекторні наради спонукали голів держадміністрацій до дещо активніших дій.

Подібну картину можна спостерігати і на ринку цукру та м'яса – робота ведеться, проте результати уповільнюються через недостатню підтримку і неузгодженість дій з боку держадміністрацій на місцях.

У постанові Уряду № 279 від 26.03.2008 відпустити цукор підприємствам торгівлі, що були визначені місцевими органами виконавчої влади, було доручено Держкомрезерву і Аграрному фонду. Згідно з дорученням Мінагрополітики Держкомрезерв мав реалізовувати цукор підприємствам Києва, Миколаївської, Сумської та Черкаської областей. Так от, кожну ланку цього “ланцюга” довелося контролювати, організовуючи систематичні селекторні наради керівництва відповідальних міністерств і відомств та регіональної виконавчої влади. Зрештою, на початок серпня з держрезерву цукру реалізовано близько 30 % від плану.

За дорученням Держкомрезерву державне підприємство “Ресурспостач” уклало низку договорів на закладення м'яса до державного резерву для подальшого відпуску м'ясопереробним та підприємствам роздрібною торгівлі в обсягах, достатніх для задоволення потреб продовольчого ринку.

Вочевидь, проведені заходи уможливили зупинку зростання цін на основні продукти харчування і певною мірою вирівняли диспропорцію між попитом і пропонуванням цих товарів на внутрішньому ринку.

Проте, за умови добре організованих і оперативних дій місцевих органів влади, їх ефективність могла б стати значно вищою. А поки що відповідальність за виконання засадових напрямків цього урядового доручення взяли на себе Мінекономіки, Мінагрополітики, Держкомрезерв і Аграрний фонд. ■

Mykhaylo Pozhyvanov

Head of the State Committee of Ukraine of State Material Reserve

The State Reserve's Stabilization Measures Need Support From The Regions

The Cabinet of Ministers has adopted anti-inflationary measures to combat the high prices that were inherited since the beginning of the year. One important measure eliminated the temporary disbalances on the food market in order to prevent unsubstantiated price increases.

In order to regulate domestic food prices, between February and June the Cabinet approved regulations and orders stabilizing measures on the foodstuffs market. The Economy Ministry and the State Reserve Committee were assigned to carry out these orders.

In light of this, the State Reserve focused its strengths on the foodstuffs market, supplementing the market with flour, sugar and meat. This was in accordance with Article 8 of the Law of Ukraine “On the State Reserve”, which requires the executive branch, which carries out the management of the state reserve, on decision of the Cabinet of Ministers, to stabilize the market for strategically important products in case there is a disproportionation situation between demand and supply on the domestic market.

By March 17, grain processing companies which are part of the State Reserve system had supplied flour made from grain from the state reserve to the baking industry for baking bread at accessible prices. The Agricultural Policy Ministry determined the volume of flour for the State Reserve and the Agriculture Fund to supply to bakeries from March to July.

In summary, by last August 1 the companies of the state reserve system received only 65% of the planned task. A considerable number of bakeries either took part of the flour or refused to purchase it. Even the prolongation of activities of Cabinet of Ministers Regulation № 55 “On measures ensuring the stabilization of the situation on the grain market and products made from it in the 2007/08 marketing years” to the end of the year and changes to it regarding the release of flour to retail trading companies in essence did not change the situation.

Today, we have a paradoxical situation: Municipal bodies of executive government, which were given the function of carrying out anti-inflationary measures and which have the appropriate authority regarding regulating prices, are refusing the inexpensive resources offered to

them by the state. Such could be viewed as sabotage, since the heads of the regions where the price of bread was highest (Sumy, Khmelnytsk, Ternopil, Kyiv oblasts and the city of Kyiv) tried to avoid participating. Only the personal control of the Prime Minister and systematic sectoral councils induced the heads of state administrations to take more active participation.

A similar picture can be seen on the sugar and meat markets: Work is being carried out, however results are slow in coming due to insufficient support and coordinated actions on the part of local state administrations.

In Government regulation № 279 of 26.03.2008, the release of sugar to trading companies, which were determined by local bodies of executive government, was assigned to the State Reserve and the Agricultural Fund. In accordance with the commissioning of the State Reserve by the Ministry of Agricultural Policy, the former was to supply sugar to companies in Kyiv, Mykolaiv, Sumy and Cherkassy oblasts. Thus, each link of this 'chain' had to be controlled in some way, through the organization of sys-

tematic sectoral councils of management of the appropriate ministries and institutions and regional executive governments. By the beginning of August, close to 30% of the planned sugar was released from the State Reserve.

The State Reserve and a state company, Resurspostach, commissioned a number of agreements supplying the State Reserve with meat for its further release to processors and retailers in volumes that would appease the foodstuffs market.

Clearly, the implementation of the measures made it possible to slow the growth in prices on basic food products and, to a degree, leveled the disproportion between demand and supply of these products on the domestic market. However, under the conditions of good organization and operative actions of local government bodies, its effectiveness could have been considerably greater. In the meantime, the responsibility for carrying out government measures in these areas has been taken on by the Ministry of Economy, the Ministry of Agricultural Policy and the Agricultural Fund. ■

Ірина Настич

П'ять кроків до мети

За індексом розміру внутрішнього ринку Україна посідає 27-е місце серед 131 країни світу. Такі дані оприлюднив Всесвітній економічний Форум у щорічному Звіті про глобальну конкурентоспроможність за 2007-2008 роки. Це наша конкурентна перевага. Можливо, так воно і було б, якби не інший показник. Адже за ефективністю товарних ринків наша країна займає лише 101-е місце серед 131 країни, тобто ефективність товарних ринків є однією з найслабших позицій України у міжнародних порівняннях. Наразі такий стан речей не влаштовує ні уряд, ні бізнес, ні пересічного громадянина...

Концентруємо зусилля

Усвідомлюючи актуальність питання розвитку внутрішнього ринку в умовах СОТ та євроінтеграційних намірів України, в Мінекономіки підготовлено проект Концепції Державної цільової економічної програми розвитку внутрішнього ринку на 2008-2012 роки.

Метою цієї Програми є розроблення заходів державної політики, спрямованих на підвищення ефективності функціонування внутрішнього ринку, збільшення частки вітчизняної продукції у сукупній пропозиції товарів у цьому секторі, збільшення товарообороту між резидентами економіки України.

Для досягнення цієї мети необхідно вирішити низку завдань, які були об'єднані у п'яти основних напрямках державної політики:

- створення інституційного середовища для розвитку добросовісної конкуренції між вітчизняними товаровиробниками та імпортерами;

■ удосконалення інституційних та організаційно-економічних засад функціонування внутрішнього ринку;

■ підвищення рівня нецінової та цінової конкурентоспроможності вітчизняної продукції кінцевого споживання;

■ покращення підприємницького клімату з метою розвитку внутрішнього ринку;

■ формування та розвиток внутрішніх ринків товарів кінцевого споживання за рахунок вітчизняної продукції з високими якісними характеристиками.

За твердженням Мінекономіки, реалізація визначених заходів надасть змогу сконцентрувати зусилля на розвитку товарних ринків, збільшити частку вітчизняних споживчих товарів у роздрібному това-

рообороті і створити економічні передумови для сталого розвитку вітчизняної економіки. Крім того, така програма, якщо не нівелює, то хоча б суттєво зменшить вплив на економічну динаміку мінливої кон'юнктури міжнародних ринків сировинних ресурсів.

Треба зауважити, що важливою умовою ефективності товарних ринків є розвиток сучасної інфраструктури, зокрема телекомунікаційних послуг, електроенергетичних мереж, добре розвинутої транспортної інфраструктури, що потребує окремої уваги. До того ж ефективність внутрішнього ринку значною мірою залежить від розвитку фінансових ринків, поглиблення фінансового посередництва і покращення доступу до кредитів банків.

Проте, на жаль, сьогодні в Україні немає цілісного підходу до розвитку як банківської системи, так і фі-

нансового ринку загалом. За таких умов актуальною є розробка стратегії розвитку державних банків, державних фінансово-кредитних установ та інших державних інституцій фінансової інфраструктури.

Зважаючи на те, що в Україні є значний потенціал використання механізмів державно-приватного партнерства для розвитку внутрішнього ринку, Мінекономіки було розроблено проект Закону України "Про загальні засади розвитку державно-приватного партнерства в Україні", який в середині травня поточного року схвалено урядовим Комітетом з питань економічної політики.

Висновки щодо результатів впровадження такого Закону та вищезазначеної Державної програми ще робити зарано, але певні прогнози вже можна зробити. ■

Iryna Nastych

Five Steps to the Goal

According to the index which measures the gross domestic market, Ukraine ranks 27th of 131 countries of the world. This data was made public by the World Economic Forum in their Global Competitiveness Report 2007-2008. This is our competitive advantage. Maybe, it wouldn't be that way, if there were not other indicators. However, the effectiveness of our commodities markets our country only ranks in 101st place amongst 131 countries, that is to say the effectiveness of our commodities markets is one of the weakest positions of Ukraine by international comparison. Of course this state of matters suits neither the government, nor business, nor the average citizen...

Concentrating our strength

Understanding the actual question of the development of the domestic market under the conditions of the WTO and Ukraine's intent of Eurointegration, the Ministry of the Economy has prepared a project on the Concept of State Special Purpose economic programs for the development of domestic markets for 2008-2012.

The goal of this Program is the elaboration of activities of state policy, aimed at increasing the effectiveness of the functioning of domestic markets, increasing the proportion of domestic production as part of the aggregate supply of products in this sector, and increasing trade turnover between domestic participants in the Ukrainian economy.

In order to achieve this goal it is necessary to resolve a series of tasks, which would be united in five main directions of state policy:

- the creation of an institutionalized environment for the development of conscientious competition between domestic producers and importers;
- improvement of institutional and organizational-economic principles for the domestic market;

- increase of the level of intangible and tangible competitiveness of domestic production for end use;

- improvement of the business climate with the intent of developing the domestic market;

- the formation and development of domestic markets for products of ultimate consumption at the cost of domestic production with high quality characteristics.

As affirmed by the Ministry of the Economy, the realization of the described activities will invigorate the possibility of concentrating our strength on the development of commodities markets, increase the percentage of domestic consumer products on the retail end and to create the economic conditions for sustainable development of the domestic economy. Besides this, if the given program doesn't level things out, it will at least in essence decrease the influence of the economic dynamics of the fickle conjuncture of international markets of raw materials.

One must note, that an important condition of effectiveness of commodities markets is the development of contemporary infrastructure, in particular telecommunications services, electricity networks, a well developed transportation infrastructure, all which need

individual attention. Until then, the effectiveness of the domestic market to a considerable degree is dependent upon the development of the financial markets, the deepening of financial mediation and the improvement of the availability of credit from banks. However, in Ukraine today there is unfortunately no complex approach to neither the development of the banking system, nor the financial market as a whole. Under such conditions there is a pressing need for the elaboration of a strategy of developing state banks, state financial-crediting institutions and other state institutions of the financial infrastructure.

Considering that there is a considerable potential of using the mechanism of public-private partnerships in Ukraine for the development of the domestic market, the Ministry of the Economy drafted the law "On the general principles of development of public-private partnerships in Ukraine", ratified in the middle of May of this year by the State Committee on Questions of Economic Policy.

It is still too early to draw conclusions of the results of implementing this Law and the abovementioned state programs, however certain prognoses can be presupposed. We provided the possibility to express our presuppositions regarding this given occasion. ■

Юрій Пахомов, академік НАН України, директор Інституту світової економіки і міжнародних відносин НАН України

Ринок наявний і ринок бажаний

Ринок в Україні має свою історію, сповнену драматизму. Колишня Радянська Україна як республіка з неринковою (командно-адміністративною) економікою, здобувши статус незалежної країни, могла б досягти ринкового успіху, проте лише за умов поступовості та наступності. Раптовий, тобто шоковий, перехід від тотальної плановості до ринкового самоврегулювання, за визначенням, мав бути руйнівним.

До того ж деструктивні процеси, спричинені викривленнями й розривами економічної цілісності, не могли звестися лише до хаосу та інших економічних негативів. Як казав великий Гете, “вільний лише перший крок, але ми – раби наступного”. Стосовно ринку це означає, що заходи, які породжують хаос, відтак ще й створюють (як правило, багато років наперед) сприятливий ґрунт для тотального, всеохопного криміналітету, здатного пронизати метастазами геть усе суспільство.

Можна зауважити, – а хіба могло бути інакше, адже народженню нового ладу завжди передують ламання та хаотичне нищення набутого попереднього. Таке судження щодо постпланової ринкової ситуації неправильно вочевидь. По-перше, є постсоціалістичні

Редакція журналу “Новий економіст” вітає Юрія Миколайовича з 80-річчям! Бажаємо успіхів і натхнення у науковій та викладацькій роботі!

країни, такі як Польща, Угорщина та інші, в яких ринкові анклавні успішно функціонували в рамках соціалізму. Там раптова, спонтанна відмова від планової системи була менш вразлива і негативи менш відчутними. По-друге, ще до моменту нашого псевдоринкового реформування був досвід постсоціалістичних Китаю та В’єтнаму, де перехід до ринку демонстративно супроводжувався перехідними заходами, у тому числі, поступово наростаючою підконтрольною комерціалізацією, що зумовило успішність ринку вже на старті, і унеможливило його криміналізацію.

Реформатори ж в Україні, як з ланцюга зірвалися у своєму прагненні отримати все й відразу, а понад усе, – собі і, наразі отримали, разом з власним прибутком, – псевдоринку у подібні малоефективного й вульгарного ринкового виродка.

Зрозуміло, що упередити криміналізацію ринку, а відтак і суспільства, було б набагато простіше, ніж позбутися її тепер. Понад те, перешкодою на шляху очищення країни від скверни стоїть і українська демократія, наскрізь підкупна.

Складність перетворення українського ринку на інструмент успішного розвитку полягає не тільки в необхідності декриміналізації економіки й суспільства, але й у подоланні його недосконалості.

Дивно, що ми, які дотепер наковталися ринкового пилу, досі не просунулися вперед навіть у самому розумінні ринку як економічного феномена. Адже ніхто досі не спрос-

тував розхожі на початку 90-х років і помилкові за своєю суттю твердження про те, що “ринок сам все розставить” і “що менше держави, то краще”.

Насправді, – і ми в цьому переконалися, – ринок на багатьох важливих для розвитку напрямках без взаємодії з державою просто безсилий. Тому йдеться і про створення інфраструктури, і про стартові умови затребуваності науково-технологічного прогресу, і про довгострокові стратегічні проекти, які непідвладні регуляторам примітивного ринку. Та й економіка як цілісність позбавлена за умов нерозвиненого ринку шансів вирватися за рамки інерційно-відновлювальної моделі, яка себе давно вичерпала.

Прогрес економіки, заміна інерційної моделі на модель інноваційну потребує не тільки наявності інноваційних довгострокових проектів, але й забезпечення інституціональної облаштованості нинішнього ринку. Ринок має бути оснащений модерним інституціональним інструментарієм, а саме: упорядкованою власністю, “довгими грошима”, системою держзамовлень за контрактами, індикативним плануванням, повноцінним фондовим ринком, кластерами, венчурним капіталом, а також і іншими інститутами й механізмами, що створює систему, яка і сама себе підтримує, і гармонійно взаємодіє з державою, і спрямована не лише на тимчасовість, але й на довгострокову новаторську реконструкцію майбутнього. А це все, – вже не тільки “подарунок” у вигляді високої економічної ефективності, але й чинник зростання енергії й духу народу завдяки відродженій вірі в краще майбутнє. ■

The editorial staff of New Economist would like to wish Yuriy Mykolayovych all the best on his 80th birthday! We wish you luck and inspiration in your work in academics and teaching!

Yuriy Pakhomov, academic at the National Academy of Sciences of Ukraine, Director of the Institute of World Economics and International Relations of the NAS of Ukraine

Real Market vs Desired Market

The market in Ukraine has its history, and to great regret it has been overly dramatized. The former Soviet Ukraine as a republic with a non-market (command-administrative) economy having achieved the status of an independent country could have without a doubt achieved market success, nonetheless only under the conditions of gradual development and the succession of its acquired experience. The sudden and shocking transition from a totally planned market to one that is self regulated, by definition, was to have been destructive, furthermore those destructive processes caused contortions and disruptions of economic continuity, which could only lead to chaos and other negative economic factors. As the great Goethe said, "the first step is only free, but we are slaves of the next step". Regarding the market, this means that activities which are born out of chaos then create out of habit a favorable basis for total, all-conquering, criminality for many years into the future, which is capable of running through the entire society as a metastasis.

But could it have been different? The birth of a new order always precedes the demolition and chaotic ruination of that which preceded. Such a judgment regarding a post-planned economic environment is clearly incorrect. Firstly, there are post-socialist countries, like Poland,

Hungary and others, in which market enclaves successfully functioned within the framework of socialism. There, the sudden and spontaneous renunciation of a planned system was less painful and the negatives were less felt. Secondly, still before the beginning of our pseudo-market reforms there were the experiences of post-socialist China and Vietnam, where the transition to a market economy accompanied with transitional activities which were obligatory, these included, a gradual and controlled growth of commercialization, contributing to the success of the market from the start, making it impossible for the market to become criminalized.

The reformers in Ukraine tore free from their chains and in their attempts to achieve everything at once, first and foremost — to take as much as possible for themselves, and then with their profits — they obtained a pseudo-market, a lowly effective and vulgar market monster.

It's understood, that preventing the criminalization of the market, and first and foremost that of society, would have been a lot simpler back then, rather than eliminating this phenomenon now. In addition, now there is another impediment which stands in the way of cleaning up the dirt in this country, its Ukrainian democracy, which has sold out everywhere.

The complexity of the transformation of the Ukrainian market into an instrument of successful development lies not only in the necessity of decriminalizing the economy and society, but in overcoming its imperfection.

It is strange that we who until now have swallowed our fill of market dust, have yet to move forward even in the understanding of the market

as an economic phenomenon. Nevertheless, no one till now has contested the everyday happenings at the beginning of the 1990s and is mistaken in principle in their assertion that "the market will take care of itself", and "that the less government, the better".

In fact — we have become convinced in this — the market of many key spheres of development is virtually powerless without cooperating with the state. Therefore we are talking about the creation of infrastructure, and for the primary conditions demanded by scientific-technological progress, and on the long-term strategic projects, which are insubordinate regulators of a primitive market. In addition, an economy which is completely devoid under the conditions of a undeveloped market, the chance of breaking out of the framework of a model of self generating inertia, which exhausted itself long ago.

Economic progress, substituting an inertial model with an innovative one requires not only the existence of innovative long-term projects, but also guaranteeing institutional preparation of today's market. The market must be equipped with modern institutional instruments, particularly: orderly ownership, long-term financing, systemized state procurement of contracts, indicative planning, a full fledged stock market, clusters, venture capital, and also other institutions and mechanisms, which create a system which is self sustaining, harmoniously cooperates with the state, and focuses not only on the moment, but on a long-term innovative reconstruction of the future. That is all, - its not only a "gift", but also the achievement with inherently high economic effectiveness, but also a factor of growth of energy and the soul of the people thanks to their rebirth in the belief of a better future. ■

Леонід Козаченко, президент ВГО "Українська аграрна конфедерація"

Сьогодні на рівень ефективності функціонування внутрішнього ринку впливає ціла низка факторів. І здебільшого вони лежать не в площині відносин між підприємницькими структурами, а у площині відносин між бізнесом і владою.

В Україні крім певних інфраструктурних ризиків для інвестицій (до яких, зокрема, можна віднести досить невисокий рівень розвитку біржового ринку, повільне просування до використання сучасних фінансових інструментів, відсутність ефективних механізмів страхування та хеджування ризиків) існує цілий ряд політичних ризиків. Досить часто несподіване та необґрунтоване адміністративне втручання в діяльність підприємств, що наражає бізнес на ризик, не додає привабливості залучення коштів у їх розвиток. Негативно впливає на

розвиток внутрішнього ринку високий рівень корумпованості різних гілок влади. Особливо це стосується діяльності судів, прокуратури та окремих силових структур.

Важливими щодо цього залишаються також проблеми з невиконанням чинного законодавства, незавершеністю низки реформ, зокрема земельної. Існує нагальна потреба приведення діючого українського законодавства до європейських вимог, необхідний подальший інституціональний розвиток.

Вступ до СОТ відкриває для країни нові можливості, але також несе й серйозні ризики для її внутрішнього ринку. Тому на часі українській економіці навчитися грати за правилами СОТ, пристосуватися до тих механізмів, які використовують інші країни для забезпечення інтересів своїх виробників і споживачів, передусім зважаючи на національні особливості та пріоритети.

Державна цільова економічна програма розвитку внутрішнього ринку на 2008-2012 роки може стати дорожньою картою, орієнтиром для розвитку економіки, проте лише

за умови, якщо вона враховуватиме інтереси всіх основних учасників ринку.

Щодо ролі аграрного сектору у зростанні ефективності функціонування внутрішнього ринку, передовсім треба зауважити, що Україна має унікальні можливості для його розвитку. Сьогодні у світі, за оцінками більшості провідних міжнародних організацій, є лише декілька країн, які можуть швидко примножити виробництво сільськогосподарської продукції, і Україна – серед цих небагатьох країн. Наша країна має родючі землі, непогані природно-кліматичні умови, необхідні трудові ресурси, ринкову інфраструктуру, вдале розташування. До того ж потенціал урожайності та продуктивності худоби у нас, на відміну від США та країн ЄС, далеко не вичерпаний.

Ми можемо в разі збільшити виробництво аграрної продукції, яка сьогодні в світі використовується вже не тільки для того, щоб задовольнити зрослі потреби населення планети в продовольстві, а також дедалі настійніше стає енергетичним ресурсом, а в перспективі – важливою сировиною для виробництва продукції біохімічної промисловості. ■

Leonid Kozachenko, President of the Ukrainian Agrarian Confederation

Currently there are a number of factors which influence the level of effectiveness of functionality of the domestic market. For the most part they are not on the level of relations between business structures, but on the level of relations between business and the government.

In Ukraine, with the exception of certain infrastructural risks for investment (to which, in particular, you can include the not very high level of development of a stock exchange, the slow progress of using contemporary financial instruments, the absence of effective mechanisms of insuring and hedging against risk) there are a whole row of political risks. Quite often there are surprising and unsubstantiated administrative meddling in the activities of business, which invoke risk for business, and does not attract an influx of capital for development. The high level of corruption at various levels of government also influences the development of the domestic market. Consequentially this pertains to the activities of judges, the procurator and individual law enforcement bodies.

Other problems in relation to this are also the problem of the non-enforcement of active legislation, the incompleteness of a number of reforms, in particular land reform. There is a pressing need to leading the active Ukrainian legislation towards European demands, necessary for further institutional development.

Ukraine must adhere to its earlier decided upon path. Accession to the WTO opens new opportunities for the country, but also holds serious risk for its domestic market. Therefore, it is high time that the Ukrainian economy learned to play by WTO rules, accommodating to those mechanisms, which are used by other countries for ensuring the interests of their producers and consumers, first of all considering national peculiarities and priorities.

The State economic program for the development of the domestic market for 2008-2012 can become a road map, a reference point for economic development, yet only under the conditions that it considers the interests of all the main participants of the market.

Regarding the role of the agrarian sector in the growth of the effective functioning of the domestic market, first of all one must remark that Ukraine has unique opportunities for development. Today in the world, according to the evaluation of leading international organizations, there are only a few countries, which are capable of quickly multiply their production of agricultural products, and Ukraine — is amongst these few countries. Our country has fertile land, favorable natural climatic conditions, the necessary labor resources, and a felicitous location. Furthermore the potential of harvest and livestock production here, as opposed to the USA and countries of the EU, is far from exhausted.

We can increase agricultural production many times, which in today's world is not only used to satisfy the increasing needs of the planet's population for foodstuffs, but also is urgently becoming an energy resource, and in the future — an important raw material in the manufacturing of biochemical products. ■

Олег Пустовойт,
кандидат економічних наук, провідний науковий співробітник Інституту економіки та прогнозування НАН України

Упродовж 2000 – 2006 рр. частка експорту товарів і послуг у структурі ВВП зменшилася з 62,4% до 47,3%. Це свідочить про те, що Україна почала наблизитися до лідерів світового господарювання. Зменшення питомої ваги експорту у структурі ВВП означає, що ми переходимо на цивілізований шлях розвитку, коли внутрішній ринок починає визначати зростання економіки.

Водночас ми спостерігаємо й тривожні тенденції у розвитку внутрішнього ринку. З 2004 року інфляційні втрати на ньому почали постійно перевищувати приріст продуктивності використання виробничих ресурсів. Це – показник того, що в нашій економіці виробляється дедалі менше споживчих та інвестиційних товарів, послуг на одиницю витрачених

ресурсів. Такий сценарій розвитку внутрішнього ринку посилює ризики уповільнення темпів економічного зростання у середнь- та довгостроковій перспективі. Аби призупинити цей процес, наразі було розроблено концепцію Державної цільової економічної програми розвитку внутрішнього ринку на 2008–2012 роки. Основна ідея Програми – збільшення виробництва вітчизняної продукції кінцевого споживання для внутрішнього ринку.

Водночас ми не ставили за мету розвивати всі внутрішні ринки України за рахунок продукції українського виробника, яку сьогодні активно розвивають під гаслом "імпортозаміщення". У концепції було запропоновано розвивати за рахунок вітчизняного виробництва окремі найбільші внутрішні товарні ринки, на яких населення здійснює левову частку своїх споживчих витрат. Це дає можливість не розпоршувати обмежені фінансові ресурси держави, а сконцентрувати їх на розвиток найбільш масштабних внутрішніх ринків. Найсуттєвіші споживчі витрати населення України спрямовує на ринки пального та продовольства. Хоча на цих ринках домінує вітчизня-

ний товаровиробник, ми спостерігаємо на них розбалансованість попиту та пропозиції, що є постійним джерелом зростання інфляційних втрат у вітчизняній економіці. Вивести ці сектори внутрішнього ринку на якісно новий рівень без удосконалення ринкових інституцій, залучення фінансових ресурсів держави не можливо. Але не вдасться розпочати такі реформи без створення ринку землі, бо це є необхідною складовою приватного бізнесу. Аби спрямувати інвестиції в розвиток м'ясного і молочного виробництва, держава своєю чергою має надати певні гарантії стабільності, тобто здешевити кредити, гарантувати збув продукції, забезпечити права власності тощо.

Всі складові програми тісно між собою пов'язані, втрата хоча б однієї ланки з цього ланцюга наражає на загрозу реалізації програми загалом. Саме ця обставина, зумовлює основну запоруку підготовки і реалізації майбутньої програми – поєднання зусиль науковців, спеціалістів міністерств, місцевих органів влади та тієї частини бізнесу, яка прагне прозорих і зрозумілих "правил гри" на внутрішньому ринку. ■

Oleh Pustovoyt, Candidate of Economics, lead academic co-worker at the "Institute of Economics and Forecasting" National Academy of Sciences of Ukraine

In such a way, from 2000-2006 a portion of export of goods and services within the structure of the GDP decreased from 62.4% to 47.3%. Such indicators — attest that Ukraine began to get closer to the leaders of world economic systems. A decrease in the specific gravity of exports in the GDP structure means that we are transitioning towards a civilized path of development, when the domestic market starts to act as an indicator of economic growth.

Concurrently we can also observe disturbing tendencies in the development of the domestic market. Since 2004, the cost of inflation domestically began to regularly surpass the level of growth of productivity and the use of production resources. This indicates, that then are fewer consumer and investment goods, and services for one unit of expended resources within our economy. Such a scenario of development of the domestic market increases the risks of a slow-down in both mid and long-term economic

growth. We just have developed a concept of a State complex economic program for the development of the domestic market for 2008-2012. The main idea of the Program — increasing production of domestic production of consumer products for the domestic market.

At the same time our goal is not to development of the domestic market in Ukraine at the cost of production of Ukrainian manufacturers, which today are actively developing under the slogan of "importsubstitution". The concept proposes to develop biggest domestic consumer markets separately, at the cost of domestic production, on those markets which the population carries out a greater part of its consumer spending. The provides the possibility of not dispersing the limited financial resources of the state, but to concentrate them on the development of the largest scale domestic markets. The most essential consumer spending of the population of Ukraine is directed on the fuel and foodstuffs markets. Albeit that domestic producers dominate these markets, we observe an imbalance between demand and supply, which is a constant source of increases to inflationary

spending in the national economy. Bringing these sectors of the domestic market onto a new level is impossible without improving market institutions and bringing in financial resources of the state. But it will not be accomplishable to start reforms in the areas which produce these, without creating a land market, because this is necessary component of private business. If only to direct investment towards the development of meat and milk production, the state in its part must provide certain guarantees of stability, that is to say making credit cheaper, guaranteeing a market for production, ensuring the right to ownership etc.

All the components of the program are tightly tied together, losing even just one link in this chain jeopardizes the realization of the program as a whole. This circumstance in itself, calls forth the basic safeguard of preparation and realization of the future program — uniting the strength of academics, ministerial specialists, municipal government bodies and the part of business which strives for transparent and understandable "rules of the game" on the domestic market. ■

WORLD TRADE
ORGANIZATION

Набувте Україною членство у Світовій організації торгівлі (СОТ) дає значні переваги, але вимагає й нових зусиль на шляху своєї адаптації вже як країни-члена СОТ. Адже СОТ формує правила торговельно-економічної, інвестиційної, податкової, митної гри на глобальному рівні й суттєво впливає на умови економічного співробітництва в рамках регіональних угруповань.

Нонна Мартинова

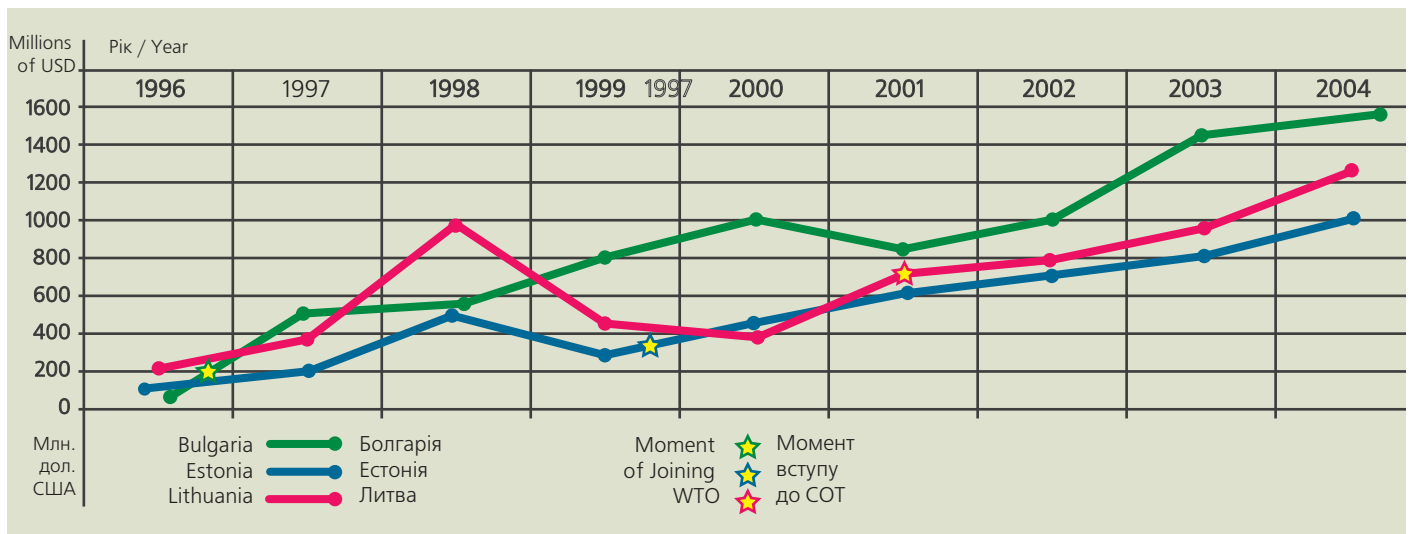
Від СОТ до зони вільної торгівлі з ЄС

Членство в СОТ як передумова глибокої євроінтеграції виходить з того, що нині значна частина співробітництва між країнами відбувається на торговельно-економічному рівні. До того ж для європейської сторони статус України як члена СОТ є базовим критерієм відповідності її економіки міжнародним стандартам бізнесу, торгівлі та інвестицій, а також показником готовності до роботи з європейськими партнерами.

Вступ до СОТ є надзвичайно впливовим фактором формування привабливого іміджу України на міжнародній арені, що, насамперед, сприятиме створенню ефективного ділового середовища як для національних, так і для іноземних компаній, а як наслідок – її економічному розвитку.

Очікується, що з-поміж усіх галузей промисловості членство України в СОТ буде найбільш вигідним для металургійної та хімічної. Для цих галузей зона найбільше значимість зменшення тарифних і нетарифних обмежень для доступу українських товарів на товарні ринки країн-членів СОТ та долучення до дешевших комплектуючих, устаткування і сировини.

Іншими галузями промисловості, де зросте випуск продукції, є виробництво коксу та видобування неенергетичних матеріалів. Зростання випуску в кожному з цих секторів може сягнути понад 10%. Винятком стане готельний та ресторанний бізнес, що безумовно виграє від реформи тарифів і, відповідно, здешевлення продукції харчової промисловості, проте сектор послуг демонструватиме помірне зростання сукупного продукту.

В цьому секторі найбільше зростуть обсяги послуг зв'язку, де випуск зростає за рахунок зниження бар'єрів для прямих іноземних інвестицій.

Найбільше зростання експорту відбудеться в сільському господарстві, хімічній промисловості та металургії. Темпи зростання в цих секторах є набагато вищими, ніж середнє зростання експорту.

Зростання сукупного випуску тісно пов'язане з впливом на зайнятість населення. Підвищення попиту як на кваліфіковану, так і на некваліфіковану робочу силу дотепер було найбільшим в хімічній промисловості та металургії.

Споживачі отримають подвійний вигреш. По-перше, зростання промислового виробництва збільшує реальні доходи на фактори виробництва, і таким чином доходи домогосподарств. По-друге, більша пропозиція товарів споживання за нижчими цінами краще задовольнятиме потреби споживачів. Для бідних споживачів, найбільш важливим є краща пропозиція та знижена реальна вартість продуктів харчування, у той час як небідні споживачі переважно виграють від покращення

доступності телекомунікаційних та фінансових послуг.

Однак, разом з низкою переваг існують певні ризики від приєднання України до СОТ:

- загострення конкуренції на внутрішньому ринку;
- необхідність запровадження нових норм безпеки та якості продукції.

Запровадження правил СОТ у сфері стандартизації та сертифікації потребує суттєвих витрат для розроблення та впровадження нових інституцій та механізмів здійснення таких процедур. Значна частина витрат, пов'язаних із переходом до нових стандартів, припадає на вітчизняних виробників.

Слід наголосити, що угоди СОТ не встановлюють вимог щодо якості товарів, які реалізуються на внутрішньому ринку. Це залишається компетенцією урядів. Однак від експортерів можуть вимагати підтвердження відповідності характеристик продукції міжнародним стандартам якості та безпеки. Тому необхідність дотримання міжнародних норм у цих сферах існує об'єктивно, незалежно від рішення про вступ до СОТ, оскільки є передумовою підвищення конкурен-

тоспроможності виробників як на внутрішніх, так і на зовнішніх ринках.

Водночас із лібералізацією торговельного режиму та відкриттям своїх ринків для імпортової продукції Угодами СОТ передбачено розгалужений механізм захисту внутрішнього ринку, який передбачає:

- спеціальні захисні заходи на випадок різкого зростання імпорту;
- антидемпінгові заходи на випадок імпорту за демпінговими цінами;
- компенсаційні заходи на випадок використання заборонених СОТ субсидій;
- підвищення ставок митного тарифу та застосування квот у разі суттєвого погіршення платіжного балансу країни;
- надання державної підтримки вітчизняним виробникам, у тому числі експортерам;
- використання субсидій, які не створюють негативного впливу на конкуренцію і спрямовані на підвищення конкурентоспроможності вітчизняних виробників, у тому числі експортерів;
- надання внутрішньої підтримки для розвитку сільського господарства, зокрема, застосування спеціального режиму оподаткування.

Професійне використання зазначених інструментів захисту гарантовано посилить позиції України у міжнародній торгівлі. ■

Nonna Martynova

From WTO to FTA

Ukraine's membership in the World Trade Organization has to bring positive results for the economy, however more efforts from Kyiv are necessary to become a full-fledged member. As the WTO creates the rules of the game for trade economics, investment, taxation and tariffs on a global scale and essentially influences the conditions of economic cooperation within a regional framework.

Membership in the WTO, as a precondition of deep Euro-integration, is a result of significant cooperation between countries that takes place on the trade-economics level. Besides, from the European side, Ukraine's status as a member of the WTO is a basic criteria of its economy corresponding to international business standards, trade and investment, which are indicators of preparedness of working with European partners. Accession to the WTO is absolutely essential to the formation of an alluring image for Ukraine in the international arena, which will influence the formation of an effective business environment for na-

tional, as well as foreign companies, as well as for economic development.

It is expected that of all branches of industry, Ukraine's membership in the WTO will be the most advantageous for the metallurgy and chemical industries. In these sectors of greatest importance will be the tariff and non-tariff limitations of access of Ukrainian products on to the markets of the WTO member-countries and access to inexpensive accessories, equipment and raw materials.

Other industrial sectors likely to increase production are coke and the mining of non-energy materials. Production in these sectors could grow by more than 10 percent. An exception is the hotel and restaurant business, which without a doubt wins due to reform of tariffs and accordingly the decrease in foodstuffs production, the services sector demonstrated a moderate growth of aggregate emissions. In this sector, the greatest growth can be found in communications services, where the emission is growing at the cost of barriers being lowered for direct foreign investment.

The greatest growth in exports will take place in the agricultural, chemical and metallurgical industries. The rate of growth in these sectors is a lot higher than average.

The growth of aggregate emissions is tightly tied to employment levels of the population. The increase of demand on both qualified and non-qualified labor was the highest in the chemical and metallurgical industries.

Consumers win twice in this case. First, the growth in industrial output increases the real incomes on factors of production, and in such a way on the incomes of households.

Second, the larger the demand for consumer goods at low prices, the better consumer demand will be met. For poor consumers, the most important is a drop in the real value of foodstuffs, and at the same time those who are not poor will win through the improvement of accessibility to communication and financial services.

However, next to a string of advantages there are certain risks posed by Ukraine's accession to the WTO:

- A sharpening of competition on the domestic market; and
- The need to implement new safety and quality laws.

Implementing WTO rules in the sphere of standardization and certification requires considerable spending for development and implementation of new institutions and mechanisms to carry out such procedures. A considerable portion of spending is tied to the transition of new standards, and this will fall on the backs of domestic producers.

It is worth noting that the WTO does not establish requirements for the quality of products produced for the domestic market. This is left to the individual governments. However, exporters can be required to show that their products meet international quality and safety standards. Therefore, it is necessary to enforce international standards in these areas for objective reasons, independent of the decision to joining the WTO, inasmuch as one of the preconditions is increasing competitiveness on the domestic market, as well as on external markets.

In line with the liberalization of a trade regime and the opening of its markets for the import of products, WTO agreements foresee a number of mechanisms for protecting domestic markets, which foresee:

- Special protective measures in the case of a sharp increase of imports;
- Anti-dumping measures in the case of the imports at dumped prices;
- Compensational measures in the case of the use of subsidies forbidden by the WTO;
- Increasing customs tariffs and quotas where there is a substantial decline in the country's trade balance;
- Provision of state support to domestic producers, including exporters;
- Using subsidies that do not negatively influence competition and are aimed at the competitiveness of domestic producers, including exporters; and
- Provision of internal support for the development of agriculture, in particular, using a special taxation regime.

The professional use of the listed instruments are guaranteed to strengthen Ukraine's position in international trade. ■

Валерій Пятницький, заступник міністра економіки України

Коли говорять, що СОТ на щось впливає – це цілковита необхідність щодо СОТ. Світова організація торгівлі – це передусім правова та інституціональна основа міжнародних багатосторонніх торговельних відносин, засадовими функціями якої є нагляд за виконанням домовленостей, які є невід'ємною частиною Угоди про створення СОТ, забезпечення швидкого й ефективного розв'язання торговельних суперечок між країнами-членами, оцінка їх торговельного потенціалу; співробітництво з іншими міжнародними організаціями та надання технічної допомоги країнам, що розвиваються, найменш розвиненим країнам та країнам з перехідною економікою.

Valeriy Pyatnytsky, Deputy Minister of Economy of Ukraine

When people say that the WTO influences something, this is a complete misunderstanding of what the WTO is. The World Trade Organization is in the first place a legal and institutional body of international multi-sided trade relations, whose main function is to oversee those agreements that are an inseparable part of the agreement on creation of the WTO, and ensure quick and effective resolution of trade disputes between members, and evaluating their trade potential; cooperation with other international organizations and providing technical assistance to countries which are developing and countries with transitional economies.

In joining this organization it was necessary for us to adapt our internal legislation to the principles by which the entire world works. First of all, it was necessary to do this in order to be foreseen and understandable for our own businesses. However, by making one set of rules for our businesses, which are cardinally different from international ones, domestic businesses lose their competitiveness at the cost of double adaptation to trade requirements on different markets.

Приєднуючись до цієї організації, нам необхідно було адаптувати внутрішнє законодавство до тих принципів, за якими працюють у всьому світі. Насамперед це необхідно було зробити, щоб бути передбачуваними і зрозумілими для власного бізнесу. Адже, встановлюючи для власного бізнесу одні правила, які кардинально відрізняються від міжнародних, вітчизняний бізнес втрачає свою конкурентоспроможність за рахунок подвійного пристосування до торговельних вимог на різних рівнях.

Також хибною є думка, що неначе хтось щось втратить від приєднання України до СОТ. Від введення правил, за якими працюють у всьому світі? Це як правила дорожнього руху, які встановлені для порядку на дорогах, а правила СОТ – для порядку при здійсненні торговельних операцій.

Приміром, ведуться розмови, що легка промисловість опинилась у програвшій. Але ми ще до вступу до СОТ працювали зі США та ЄС за спеціальними угодами у цій галузі, що вже тоді відповідали міжнародним правилам торгівлі. Натепер ці угоди втратили чинність і немає потреби подовжувати їх дію. Наша легка промисловість за час дії цих угод отримала чималі можливості, зокрема експорт до країн-членів ЄС збільшився у кілька разів.

І якщо представники певних галузей починають говорити, що вони потерпають від зростання обсягу імпорту, приміром з Китаю чи

Туреччини, це означає, що Китай більш гнучкий і конкурентоспроможний. Зі вступом до СОТ на текстильну продукцію ми не змінили жодного мита. У нас щодо цього абсолютно стабільні умови з 2004 року, коли відбулися відповідні зміни. Таким чином, коли представники легкої промисловості в умовах абсолютно стабільного законодавчого поля говорять про свою неконкурентоспроможність, це означає лише одне – це проблема не СОТ, а власні проблеми окремих підприємств. Можливо вони не інвестують у розвиток власного виробництва. А зважаючи на те, що підприємства всі приватні, то кожний повинен дбати про свої перспективи та власний розвиток. Коли говорять, що якась галузь втратить, якась вииграє, то навіть у межах однієї галузі є різні підприємства. І починає такі дискусії той, хто неефективний, неконкурентоспроможний, у кого поганий менеджмент.

До того ж членство у СОТ було своєрідною умовою для початку діалогу щодо створення зони вільної торгівлі з Європейським Союзом. Це не було надлишковою чи обтяжливою вимогою і зараз у ході переговорного процесу ми багато в чому базуємося на тих нормах, які працюють у межах СОТ, однак це абсолютно не полегшує виконання завдання щодо проведення внутрішніх реформ. Тим більше, що участь у світовій економіці не передбачає зволікань. Перший етап відносин вже вибудований, подальші кроки необхідно ретельно обмірковувати й реалізовувати. ■

Besides this, a big misunderstanding is when there is talk that someone will lose out by Ukraine joining the WTO. In which way? By implementing rules that are used the world over? These are like the rules of the road, which are put in place for order on the roads, and the rules of the WTO aim to ensure order in trade operations.

For example, there is talk that manufacture industry has found itself at a loss. However, even before we acceded to the WTO we worked with the United States and the EU under special agreements in this area in accordance with international rules of trade. Currently, these agreements are no longer valid and there is no need to continue their activity. During the period that these agreements were in force, our manufactures obtained plenty of opportunities, and exports to countries of the EU increased a number of times over.

If representatives of some industry sectors begin to say that they are suffering from an increase in imports, from China for example, it means that China is more competitive. In joining the WTO, we have not changed any tariffs for textile products. Regarding this, we have had an absolutely stable environment since 2004, when the last changes took place.

When light industry is working under conditions of an absolutely stable legislative environment and starts talking about non-competitiveness, this means only one thing: The problem is not the WTO, but the individual entrepreneurs. Maybe they do not invest in the development of their own production facilities. But considering that all the businesses are private, each of them must care about their own prospects and their development. When there is talk that one sector will lose, another will win, then even within the framework of one sector there are different entrepreneurs. And then the discussions start on who is ineffective, uncompetitive, and who has bad management.

Besides this, membership in the WTO was a natural condition to start a dialogue on creation of a Free Trade Area with the European Union. This was not a supplementary or burdensome requirement, and now in the negotiation process we base a lot of our discussion on the norms which operate within the framework of the WTO, though this does not simplify the tasks at hand regarding internal reforms. So much the more, that our participation in the world economy does not foresee delay. The first step of relations have already been taken, further steps just have to be necessarily, painstakingly thought out and realized. ■

Олексій Гуменчук, директор ОКУ “Українська ліга музичних прав”,
Павло Калениченко, директор ОКУ “Український музичний альянс”

Колективне управління, або що може врятувати економіку культури

Економіка завжди перебуває у постійному розвитку, а сучасна й поготив. Змінюються пріоритети, формуються нові економічні реалії, набирають обрисів небачені до того перспективи. Світова фінансова система передбачає чітку взаємодію і взаємозалежність її компонентів. І хоча за останні сімнадцять років Україна пройшла дуже великий шлях становлення своєї економіки як цивілізованої, проте й досі існують її сегменти, що, на відміну від решти світу, не лише не беруть активної участі в житті країни, але й не зустрічають розуміння їх місця в економіці держави.

Чи не найяскравішим з таких недооцінених сегментів є колективне управління авторським і суміжними майновими правами. Цей механізм, що зовні нагадує галузеву банківську систему, не лише забезпечує коштами творців та індустрію мистецтва, але за умов модифікації економіки культури, виходить на перше місце, маючи на меті збереження всіх індустрій культури (музичної, художньої, літературної, кінематографічної тощо). Міжнародна система колективного управління базується на тому, що бізнес використовує музику для підвищення цінності своїх послуг і отримання додаткового доходу, частина якого виплачується правласникам – авторам, виконавцям і компаніям звукозапису – через створені ними організації колективного управління правами. Розмір такої частини доходу встановлюється або законодавством, як в Україні, або шляхом переговорів, як у багатьох країнах Європи. Контроль за діяльністю таких організацій здійснюється державою і правласниками (в Україні вони об'єднані в Асоціацію музичної індустрії України).

Треба розуміти, що в будь-якій країні використовується музика не тільки вітчизняних авторів і виконавців, але й закордонних. А отже кошти за її використання постійно перераховуються з однієї країни в іншу. Саме таким чином система колективного управління перетворюється у галузеву міжнародну фінансову систему, що передбачає розрахунки з будь-якою організацією з будь-якої частини світу для будь-якого творця. Внесок, що робить колективне управління в економіку світової культури не просто важливий, він незамінний.

Що ж відбувається в Україні? На жаль, у нас колективне управління не розглядається державою саме як частина економіки, а лише як тривіальне подання митцям малої дециди (“соцпакет”), лише як елемент охорони авторського й суміжних прав. Саме таке ідеологічне ставлення, така запропонована філософія колективного управління зумовлює те незначне місце, що посідає українське колективне управління нині. За відсутності розуміння економічного значення колективного управління, його розвиток гальмується. А відтак гальмується і капіталізація українських культурних ринків, що є причиною занепаду українського книговидання, музичної індустрії, вітчизняної кінематографії.

На сьогодні український ринок колективного управління інституційно готовий до стрімкого розвитку. В Україні функціонують організації колективного управління, поступово підвищується правосвідомість бізнесу, який починає усвідомлювати цінність музики для свого комерційного успіху. Але бракує одного важливого кроку – зміни ідеології колективного управління, бачення її ролі і місця самою державою. А отже й створення нового авторсько-правового законодавства згідно з новою філософією нової економіки.

Якщо цей крок буде зроблено, то в Україні постане нова економіка культури, де митці не чекатимуть подачок від провладних структур, а чесно конкуруватимуть для отримання прибутку й розвитку національного культурного продукту. Колективне ж управління майновими авторським і суміжними правами посяде своє чільне місце в економіці української культури й допоможе державі швидше інтегруватися у світову економічну систему. ■

Oleksiy Gumenchuk, Director of Ukrainian Music Rights League,
Pavlo Kalenychenko, Director of Ukrainian Music Alliance

Collective Management (or: What Can Save the Economy of Culture?)

It is not a secret that the modern economy is undergoing constant development. Priorities are changing, new economic realities are forming, previously unseen perspectives are being shaped. The world financial system is characterized by distinct interaction and inter-dependence of its components. And although for the last seventeen years Ukraine has passed a long way on the road of forming civilized economy formation, there are still segments that (in contrast to the rest of the world) not only do not actively participate in the life of the country but also do not find understanding of their place in the national economy.

Perhaps one of the most outstanding among such undervalued segments is the collective management of copyright and related rights. This mechanism, which from the outside resembles the sectoral banking system, is not only providing funds for creative and artistic industry but also under conditions of the modification of the economy of culture, it is playing a key role for saving all cultural industries (certainly, music, as well as artistic, literary, cinematographic, etc.). The international system of collective management is based on the fact that businesses are using music in order to enhance the value of their services and receive additional revenues, the part of which is due to be paid to rights holders – authors, performers, record-

ing companies – via collective management organizations created by them. The amount of revenues is either set by the law, as in Ukraine, or is a result of negotiations, as in many European countries. The control over the functioning of such organizations is carried out by government and rights holders (in Ukraine right holders are united into Ukrainian Music Industry Association).

It is important to understand that in any country locally produced music is used alongside music of foreign performers. This means that monies for this use are transferred from one country to another. Thanks to this the collective management system becomes a sectoral international financial system which provides for transactions between any organizations from any part of the world for any artist. The input made by collective management to the world cultural economy is not just important, it is indispensable.

And what is happening in Ukraine? Unfortunately, in our country collective management is not regarded by the State as a part of the economy but rather a trivial handout of a couple of pennies (“social package”), a mere element of the copyright protection system. It is exactly such an ideological attitude, such a philosophy of the collective management that determines the negligible role of this sphere today. Given the absence of understanding of economic significance of collective management, its development is slowed down. Hence, the capitalization of Ukrainian cultural markets is slowed down, which is the reason for decline in book publishing, music industry and national cinematography.

Today the Ukrainian market of collective management is institutionally ready for rapid development. Collecting societies in Ukraine are functioning. There is gradual improvement of feeling for law and order by businesses that start to realize the value of music for their commercial success. However, we are lacking one important step – transformation of the ideology of collective management, the vision of its role and place by the State itself. Subsequently, the creation of new copyright legislation according to the new philosophy of the new economy.

If such step is taken, Ukraine will experience the formation of the new cultural economy, in which creative people would not be waiting for a handout from authorities but would honestly compete in order to receive profit and develop a national cultural product. Collective management of copyright and related rights would occupy a fitting place in the economy of culture and help Ukraine to faster integrate into the world economic system. ■

Юлія Пушко, Нонна Мартинова

Сергій Тігіпко: “Ми самі для себе вигадуємо кризу”

У формуванні позитивного іміджу України на міжнародній арені надзвичайно важливе значення має сприятливий інвестиційний клімат.

Для налагодження співпраці органів виконавчої влади, місцевого самоврядування і суб'єктів підприємництва у сфері інвестиційної діяльності при Кабінеті Міністрів було створено Раду інвесторів. Про результати й перспективи діяльності консультативно-дорадчого органу розповів Сергій Тігіпко, співголова Ради інвесторів.

Сергію Леонідовичу, як почуваяться українські інвестори, зважаючи на внутрішню політико-економічну ситуацію в державі й позицію влади?

Виважена і злагоджена політика Нацбанку, Кабміну та Верховної Ради сьогодні є вкрай необхідною, адже саме спільні конструктивні дії можуть стати для інвесторів основним сигналом для залучення в Україну капіталу. На жаль, іноді наші реалії нагадують відому байку про лебедя, рака та щуку, тож інвестори перебувають у досить складній ситуації. З одного боку, вони не можуть залучити фінансування, а з іншого – ми ведемо боротьбу з цінами, намагаємося зв'язати грошову масу в країні тощо.

Можливо, існують відповідні міжнародні схеми, стандарти, за якими зазвичай влада працює з інвесторами?

Така система у нас є. За досить короткий час ми створили Раду інвесторів, яку як співголови очолюють прем'єр-міністр та представник інвесторів. Як показує міжнародний досвід, об'єднання влади та бізнесу є дуже вдалим і продуктивним. До того ж уже діє 13 робочих груп, до складу яких на паритетних засадах входять урядовці та інвестори. Між іншим, інвесторів, які мають можливість апелювати і пояснювати державним чиновникам, як працює той чи інший закон у різних економіках, входить більше (146 представників бізнесу і 135 – від держорганів).

Спільними зусиллями уже відпрацьовано відповідний механізм розв'язання насущних проблем і розгляду пропозицій інвесторів. За власною ініціативою ми звернулися до 100 великих об'єднань підприємств з проханням подавати ідеї щодо поліпшення інвестиційної привабливості України. Для оптимізації процесів створили свій секретаріат і координаційну групу, яка займається підготовкою проектів необхідних нормативно-правових актів і супроводженням їх у владних "вертикалях", налагодили зв'язки з основними асоціаціями бізнес-гравців. Ці зусилля мають привести нас до бажаного результату, адже саме він є основним критерієм ефективності будь-якої роботи.

Який Ви бачите вихід зі складної ситуації, в якій у заручниках опинилися інвестори?

Ми повинні бути менш емоційними в своїх оцінках. Україна сьогодні перебуває у дуже дивній ситуації: ми самі для себе вигадуємо кризу, аби потім докласти неймовірних зусиль для її подолання. Насправді усе значно простіше. Зацікавленість інвесторів насамперед формується умовами, які створює держава, і позитивні зміни тут відчутні. Так, за перше півріччя цього року обсяг іноземних інвестицій в Україну збільшився в чотири рази у порівнянні з аналогічним періодом 2007-го. А це, відповідно, означає нові перспективи росту, адже сприятливий інвестиційний клімат держави - запорука її економічного розвитку.

Сьогодні у нас є чималий внутрішній потенціал, який потрібно лише правильно використовувати. Так, Україна має експортно-орієнтовану економіку, але при цьому ми зміцнюємо гривню, допомагаючи таким чином імпортерам і обмежуючи власний експорт. У цьому контексті нам потрібна адекватна валютна політика, яка б підтримала наших виробників. Безумовно, необхідно боротися з інфляцією, але різноманітними методами, не тільки зміцнюючи національну валюту, адже ефективність такого кроку низька. Потрібне комплексне вирішення проблемних питань. Натомість ми здебільшого демонструємо політичне протистояння, тоді як потрібно, наприклад, провести приватизацію, яка могла б зацікавити інвесторів, продемонструвати нашу відкритість, прозорість усіх процедур тощо.

Чого сьогодні чекає інвестор?

Інвестори потребують одного: зрозумілих і рівних для всіх правил ведення бізнесу. Їм потрібні чіткі дії та сигнали. Їм потрібна робота, а не обіцянки. Сьогодні для них найголовнішими є три питання: податкове законодавство, дерегуляція й стандартизація. Важливою також є проблема ринку землі (йдеться про землю сільськогосподарського призначення, виділення ділянок під промислове та інше будівництво). Якщо ми продемонструємо у цих напрямках певні поступальні кроки - інвестори сприймуть це позитивно.

Сергію Леонідовичу, на Вашу думку, що буде відбуватися з гривнею найближчим часом?

Це питання до Нацбанку. Сьогодні у нас склалася надивовижу цікава ситуація, коли ми практично перейшли до плаваючого курсу гривні, хоча ще не готові до цього. Потрібно розробити інструментарій, який би дав нам змогу працювати в умовах плаваючого курсу.

Офіційно

Офіційний курс гривні до:

- долара США зріс на 0,38 коп. (0,08%) і 31.07.2008 становив 484,51 грн./100 дол. США;
- євро зріс на 7,48 коп. (0,98%) і 31.07.2008 становив 755,3026 грн./100 EUR;
- російського рубля знизився на 0,005 коп. (0,26%) і 31.07.2008 становив 2,0665 грн./10 RUR.
- Обсяг операцій на міжбанківському валютному ринку України (купівля та продаж у доларовому еквіваленті) становив 23244,8 млн. дол. США.
- Інтервенції НБУ на валютному ринку України (сальдо) становили 2487,2 млн. дол. США (у доларовому еквіваленті). Середньозважений готівковий курс гривні за операціями банків України до:

Валюта	Купівля	Продаж
долар США (за 100)	458,2187	462,6357
євро (за 100)	721,5754	728,6892

- Обсяг операцій на готівковому ринку України (купівля та продаж іноземних валют за гривню у доларовому еквіваленті) становив - 6793,6 млн. дол. США, у т.ч.:
  - обсяг валюти, купленої банками у населення - 3423,8 млн. дол. США
  - обсяг валюти, проданої населенню - 3369,8 млн. дол. США.
- Міжнародні резерви, усього (за оперативними даними) - 37914,03 млн. дол. США.
- Банківські вклади фізичних осіб у ВКВ (у доларовому еквіваленті) зросли на 376,0 млн. дол. США і 31.07.2008 становили 15229,1 млн. дол. США.

Реальний ефективний обмінний курс (РЕОК) гривні

- За підсумками січня-червня 2008 року приріст РЕОК гривні відносно грудня 2007 року становив 9,3%. Наведене було зумовлено більш високим рівнем інфляції в Україні, що на 9,7 в.п. перевищував її зважений показник за країнами - основними торговельними партнерами. Курсова ж складова, навпаки, спричиняла зниження РЕОК гривні (-0,3%), переважно через посилення іноземних валют відносно долара США.

Багато говорять про можливу девальвацію гривні восени поточного року, що Ви думаєте про це?

Я не вважаю, що восени ми матимемо щодо цього якусь системну проблему. Вочевидь, ми отримаємо суттєві темпи зростання імпорту відносно експорту, однак ситуацію не треба драматизувати. Основне тут – виважені дії регуляторів ринку і чіткий державницький підхід.

Як Ви вважаєте, чи можна зараз зробити доступною приватизацію землі?

А що нам може завадити? Це єдиний вихід для того, щоб інвестиції пішли у сільське господарство, завдяки чому будуть створені робочі місця і перед людьми відкриватимуться нові перспективи. Нині молодь утікає з села до міста в пошуках кращого життя. Щоб зупинити цей процес, необхідно вкладати в українське село інвестиції, а інвестор, відповідно, має розуміти, на що його інвестиції підуть. На жаль, нашим депутатам сьогодні притаманні здебільшого популістські настрої, бо вони переважно думають лише про вибори. А хто подумає про конкурентоспроможність країни, про добробут людей?

Для ефективного використання землі сільськогосподарського призначення потрібно докласти не так уже й багато зусиль, адже відповідні зміни до законів уже внесені, їх треба ухвалити і починати виконувати. Відтак саме для цього політичної волі у нас якраз і не вистачає.

Чи зможуть змінити ситуацію на краще найближчі вибори?

На мою думку, нові вибори докорінних змін не принесуть. Треба почекати ще три-п'ять років. Народ дедалі швидше дорослішає, тому період популістських очікувань вже минає. Люди починають переконуватися, що популізм не приносить позитивних результатів. Наша молодь уже сьогодні хоче жити в сучасній конкурентоспроможній державі, а для цього потрібні зміни.

Якщо абстрагуватися від виборів, які першочергові кроки необхідно нам сьогодні зробити?

Насамперед треба провести дерегуляцію. Ні для кого не секрет, що для отримання дозволів, наприклад, на будівництво, треба згаяти багато часу на біганину бюрократичними інстанціями. Необхідно спростити цей механізм. І якщо ми синхронізуємо цей крок з прозорим оподаткуванням, то отримаємо значний економічний ефект.

Потрібно також зробити прозорою приватизацію, що буде надзвичайно позитивним сигналом для інвесторів. Я не розумію, чому ми досі гальмуємо це питання, адже світовою практикою доведено, що найефективніший власник – приватний. Держава може опікуватися стратегічними секторами економіки, але в реальному бізнесі її присутність лише перешкоджає.

Потребує вдосконалення і законодавство. На одному з попередніх засідань Ради інвесторів спільно з Прем'єр-міністром Ю.Тимошенко ми підписали звернення до Президента України В.Ющенка, Голови Верховної Ради А.Яценюка та лідерів парламентських фракцій з проханням сприяти терміновому розгляду депутатами пакета документів 26-ти урядових законопроектів, спрямованих на поліпшення інвестиційного клімату в країні. Ми йдемо в Європу, Європа іде назустріч нам. Головне тут – не зупинитися на півдорозі, а чітко відпрацьовувати кожен крок влади та бізнесу для поліпшення інвестиційного клімату в Україні. ■

Тігіпко Сергій Леонідович, голова Правління ВАТ “Сведбанк”

■ Народився 13 лютого 1960 року в с. Драгонешти Лазовського району (Молдова).

■ Закінчив Дніпропетровський ордена Трудового Червоного Прапора металургійний інститут в 1982 р. за спеціальністю “ливарне виробництво чорних і кольорових металів”, кваліфікація – інженер-металург.

■ Кандидат економічних наук.

■ Трудову діяльність розпочав у Дніпропетровському механіко-металургійному технікумі (заступник директора з навчально-виробничої практики).

■ Працював віце-прем'єр-міністром України з питань економіки (1997-1999), міністром економіки України (1999-2000), народним депутатом України (2000-2002), Головою Національного банку України (2002-2004).

■ З 2005 – голова Правління АКБ “ТАС-Комерцбанк”.

■ Нині – голова Правління ВАТ “Сведбанк” (правонаступник АКБ “ТАС-Комерцбанк”), співголова Ради інвесторів при Кабінеті Міністрів України, перший віце-президент Українського кредитно-банківського союзу.

■ Хобі: спорт – штанга, гірські лижі, підводне плавання; книги – художня література, бізнес-видання.

■ Улюблений письменник – М.Булгаков. ■

In the formation of a positive image of Ukraine in the international arena, the meaning of a favorable investment climate is incredibly important. In order to establish cooperation between bodies of the executive arm of government, municipal self-government and subjects of entrepreneurship in the sphere of investment activity, a Council of Investors was formed as an adjunct to the Cabinet of Ministers. Serhiy Tihipko, co-Chairman of the Council of Investors a consultative-advisory body, outlined the results and the outlook of its activities.

Yulia Pushko, Nonna Martynova

Serhiy Tihipko: “We Create Our Own Crises”

How do Ukrainian investors feel, considering the domestic political-economic situation in the country and the government standpoint?

As for today, effective cooperation and well-coordinated policies of the National Bank, Cabinet of Ministers and the Parliament are absolutely necessary, as it gives a signal for the investors to bring in more capital to Ukraine. Unfortunately, sometimes our realities remind one of the Russian fable by Krylov about tying up the swan, the crawfish and the pike, so the investors find themselves in very difficult situation. On one hand, they cannot bring in more financing, and on the other, we are carrying out a war on prices, striving to rope in the monetary base in the country.

Can the government adopt any similar international pattern or system (if there is any) on working with the investors?

We have such a system. Over a very short time we created the Council of Investors, which I, as a representative of investors, co-chair with the Prime Minister. As international experience shows, teaming up government and business can be very successful and productive. We already have 13 working groups, which on parity are headed by both government officials and investors. Besides this, there are more investors who can appeal and explain the functioning of laws working in different economies (146 business representatives versus 135 government officials) .

Serhiy Tihipko, CEO OSC Swedbank

■ Born November 13, 1960 in the village of Drahonesht, Lazovski Region (Moldova)

■ Completed Dnipropetrovsk Metallurgy Institute in 1982 specializing in Casting of Ferrous and Colored Metals, qualified as an Engineer-Metallurgist, received the Order of the Workers Red Flag.

■ Candidate of Economic Sciences.

■ Started his career at the Dnipropetrovsk Mechanical-Metallurgy Technicum (Deputy Director of Educational-Manufacturing Practice).

■ He held the position of Deputy Minister of Ukraine in

Economics (1997-1999), Ministry of Economy of Ukraine (1999-2000), People's Deputy of Ukraine (2000-2002), Head of the National Bank of Ukraine (2002-2004).

■ Since 2005 he was CEO of Joint Stock Bank TAS-Komersbank.

■ Today he is CEO of OSC Swedbank (restructuring of JSB TAS-Komersbank), Co-Chairman of the Council of Investors of the Cabinet of Ministers of Ukraine, First Vice-President of the Ukrainian Credit-Banking Association.

■ Hobbies: sports — high jumping, downhill skiing, scuba diving; reading: literature, business publications

■ Favorite writer — Mykhail Bulgakov

Through joint efforts they have already worked out the mechanism for resolving urgent problems and reviewing investor proposals. By our initiative, we requested over 100 large business unions to provide ideas to improve Ukraine's investment attractiveness. Optimizing the process, we have created our own secretariat and coordinating group, which is preparing normative legislation and following these legal acts through the government "vertical" structures. We established communications with the main business associations. These efforts have to bring us the desired result - the only one criteria of the effectiveness in any type of work.

What is the way out of the situation that the investors feel trapped in?

We have to be less emotional in our assessments. Ukraine today finds itself in a very strange situation: we think up crises for ourselves and make incredible efforts later to solve them. Everything is much simpler. The initial interest of the investor is formed by the conditions created by the state, and positive changes are obvious here. For instance, during the first half this year the volume of foreign

investments in Ukraine increased fourfold compared to the same period in 2007. It indicates new possibilities of growth, thus a favorable investment climate of the state - safeguarding its economic development. Today we have large domestic potential, which only has to be used correctly. For instance, Ukraine has an export-oriented economy, but we are strengthening the hryvnia, and in this way helping importers and limiting our own export. We have to have an adequate monetary policy, which would support our manufacturers. Without a doubt, it is necessary to fight inflation, but using various methods, not only by strengthening the national currency, as the effectiveness of it is rather low. We need an integrated approach to solve the major problems. Instead we demonstrate political resistance, when it is needed to carry out privatization, which would interest an investor, to show our openness, transparency in the procedures etc.

What are investors waiting for today?

Investors need one thing: clear and equal rules for all who are doing bu-

ness. Today the most important are three issues: tax legislation, deregulation and standardization. Also important is the problem of the land market (this is in regard to land which is designated as agricultural land, the division of land plots for industrial or other building). If we demonstrate certain steps forward in these areas, investors will consider this a positive thing.

What do you think will happen to the hryvnia in the near future?

This is a question for the National Bank. Today we have strange situation, as we basically turned to the floating hryvnia rate being unprepared for it. It is necessary to develop the instruments that enable us to work with a floating rate.

There are many talks about possibility of hryvnia devaluation this fall...

I do not believe that this fall we will have systemic problem with hryvnia. Clearly, we will receive a substantial rate of growth in imports relatively to the exports but we shouldn't overdramatize this situation. Most important is keep the balance by the mar-

ket regulators and precise state-oriented approach.

Would it be possible now to make land privatization accessible?

What can be an obstacle for this? It is the only way to invest in agriculture sector, create jobs and open up new opportunities for people. Today, youth is running away from the village in order to find better lives in the city. To stop this process, it is necessary to invest in the Ukrainian village, and an investor correspondingly has to know where the investments will go. Unfortunately, our deputies today are for the most part of a populist frame of mind, because they are mostly thinking only about elections. But who will think about the competitiveness of the country, about the prosperity of the people?

For the effective use of agriculture land we need to put in a great deal of effort now, yet the appropriate changes to legislation have already been introduced, they have to be ratified and start to be implemented. However, we still lack the political will to do this at this time.

In which currency is it best to keep one's savings — hryvnia, Euro, dollars, gold or real estate?

Being a patriot, of course, I would hope Ukrainians would keep their savings in hryvnia. Being a banker, I cannot today give people objective recommendations. And the only reason is this: nowadays, when everyone is preparing for the next election, it is difficult to make any type of prognosis. Therefore, while I consider myself an optimist, I will refrain from giving advice.

Can the next elections change the situation for the better?

In my opinion, new elections will not bring substantial changes. We will have to wait another three to five years. The population is getting older, therefore the period of populist expectations is passing. People are

starting to be convinced that populism does not bring about positive results. Our youth wants to live in a contemporary, competitive state, but for this to happen we require changes.

To move away from elections, what are the necessary steps we must take today?

First of all, we have to carry out deregulation. It is not a secret to anyone that, in order to get permission, for example, for a building, one has to waste a lot of time running from one government office to another. It is necessary to simplify this mechanism. If we synchronize this step with transparent taxation, then we will receive a considerable economic benefit.

It is also necessary to create transparent privatization, which will be an incredibly positive signal for investors. I don't understand why we are still putting the brakes on this question, because world experience shows that the most effective owner is a private owner. The state can be involved in strategic sectors of the economy, but in real business its presence is only a handicap.

There is a need to improve legislation. At one of the last meetings of the Council of Investors Prime Minister Yulia Tymoshenko and I signed an appeal to President Victor Yushchenko, the Speaker of the Verkhovna Rada Arseniy Yatsenyuk, and leaders of the parliamentary fractions. We asked that they expedite reading of a package of 26 government draft laws aimed at improving the investment climate in the country.

We are moving toward Europe, and Europe is heading to meet us. The main thing here is not to stop halfway down the road, but to clearly work out each step with the authorities and business in order to improve the investment climate in Ukraine. ■

Official

Official hryvnia rate to:

■ USD grew by 0.38 kopeks (0.08%) and as of 31.07.2008 stood at 484.51 UAH/100 USD;

■ Euro grew by 7.48 kopeks (0.98%) and as of 31.07.2008 stood at 755.3026 UAH/100 EUR;

■ Russia Ruble dropped by 0.005 kopecks (0.26%) and as of 31.07.2008 stood at 2.0665 UAH/10 RUR.

■ The volume of operations on the interbank currency market of Ukraine (purchase and sales in a dollar equivalent) stood at 23,244.8 million USD.

■ Intervention by the NBU on the currency market of Ukraine (saldo) stood at 2,487.2 million USD (in a dollar equivalent).

The average cash currency of the hryvnia by Ukrainian bank operations to:

Currency	Purchased	Sold
USD (per 100 units)	458,2187	462,6357
EUR (per 100 units)	721,5754	728,6892

■ The volume of operations on the currency market of Ukraine (purchase and sale of foreign currency for hryvnia in a dollar equivalent) stood at - US \$ 6,79 billion, in the following values:

- volume of currency, bought from the population by banks — US \$ 3,42 billion;

- volume of currency, sold to the population — \$ 3,369 billion.

■ International reserves, total (according to operative data) — \$ 37,914 billion.

Bank deposits by physical persons in Freely Convertible Currency (dollar equivalent) grew by \$ 37.6 billion and as of 31.07.2008 stood at \$ 15.23 billion.

Real Effective Exchange Rate (REER) in hryvnia

■ In summary from January-June of 2008 the growth of the REER in relation to December 2007 stood at 9.3%. Such a result was caused by a higher level of inflation in Ukraine, at a rate of 9.7% as a weighted indicator of countries — main trading partners. The currency composition inversely, caused a drop in the REER of the hryvnia (-0,3%), mainly due to the strengthening of foreign currencies in relation to the dollar. ■

Ірина Настич

Обережно! Двері зачиняються?

Вступ до СОТ, здавалося, мав би створити максимально сприятливі умови для українських експортерів. Але треба зауважити, що існують і певні перешкоди на шляху до європейських ринків, чи не найголовніша з яких – законодавство з реєстрації, оцінки та авторизації хімічних речовин (Regulation on Registration, Evaluation, Authorization and Restriction of Chemicals (REACH)).

Чи виправдані витрати?

Згідно з офіційними заявами, головне завдання REACH – забезпечити високий рівень захисту здоров'я людини і навколишнього середовища, включаючи сприяння альтернативним методам оцінки небезпечності речовин, а також вільний обіг речовин на внутрішньому ринку ЄС. Мета, начебто, благородна, але ж чому тоді не вщухають суперечки навколо цього законодавства?

Регламент Європейського Парламенту та Ради ЄС від 18.12.2006 № 1907/2006 щодо запровадження Спільнотою нової системи регулювання виробництва та використання хімічної продукції REACH (реєстрація, оцінка та авторизація хімічних речовин) набрав чинності 01.06.2007. Безумовно, цей документ матиме вплив не тільки на виробників, імпортерів, дистриб'юторів і споживачів хімічної продукції безпосередньо країн Євросоюзу, але й на компанії країн, що не належать до ЄС, проте здійснюють експортні поставки своєї продукції на європейський ринок та/чи споживають хімічні речовини і суміші, що виготовляються в ЄС.

Тобто запровадження нової системи контролю за хімічними речовинами стане справжнім випробуванням для багатьох українських експортерів – виробників продукції чорної металургії, хімічної, машинобудів-

ної, текстильної галузей та ін. Адже згідно з новими правилами фундаментальні хімічні дослідження будуть проводитися за рахунок постачальників продукції на ринок ЄС. Тут треба зауважити, що це задоволення не з дешевих: за попередніми оцінками експертів, вартість реєстрації

однієї хімічної речовини становитиме від 30 до 700 тис. євро залежно від особливостей характеристик речовини, витрат на формування реєстраційного дос'є, підготовку технічної документації, тестування, лабораторних досліджень тощо. Тобто, якщо маєш намір презентувати свою продукцію на ринку ЄС, приготуйся викласти чималу суму за реєстрацію, адже відмова від реєстрації автоматично зачиняє двері до такого привабливого ринку Євросоюзу. Таким чином, як стверджують експерти, у разі недотримання вимог законодавства REACH, національні виробники України, зокрема хімічної та металургійної промисловості, можуть зазнати суттєвої шкоди.

З пропозицією висловити свою думку стосовно запровадження нового законодавства з реєстрації, оцінки та авторизації хімічних речовин ми звернулися до спеціалістів, які мають безпосереднє відношення до REACH. ■

Основні етапи запровадження положень REACH:

- 1 червня 2007 р. – 1 грудня 2008 р.: період попередньої реєстрації відповідних хімічних речовин та введення відповідних обмежень на імпорт незареєстрованих товарів до ЄС;
- до 1 грудня 2010 р.: підготовка та подання відповідного технічного дос'є до Європейського хімічного агентства (ECHA);
- 2010 – 2018 рр.: здійснення сертифікації відповідної продукції.

ОФІЦІЙНО

Відповідно до Регламенту № 340/2008 базова ціна реєстрації становитиме від 1600 євро для субстанцій, що експортуються до ЄС обсягом до 10 тонн, до 31000 євро для субстанцій, що експортуються обсягом понад 1000 тонн. Для малих підприємств передбачені знижки до 90%, а для компаній, що спільно здійснюють реєстрацію, субстанції можуть надаватися знижки до 25%.

З огляду на те, що Регламент Європейського Парламенту та Ради ЄС стосовно запровадження нової системи регулювання виробництва та використання хімічної продукції REACH є внутрішнім чинним актом Європейського Союзу, формат співпраці з Європейським Союзом у рамках експорту до ЄС українських товарів, що підпадають під дію законодавства REACH, може здійснюватися лише через Європейське агентство хімічних речовин (ЄАХР), (European Chemicals Agency – ECHA), (Гельсінкі, Фінляндія), що є єдиною офіційною установою в ЄС, яка уповноважена координувати процес реєстрації хімічних субстанцій відповідно до законодавства (<http://echa.europa.eu/>).

До того ж необхідно взяти до уваги, що відповідно до положень REACH щодо регулювання виробництва та використання хімічної продукції, кожне окреме підприємство безпосередньо несе відповідальність та витрати за сертифікацію своєї власної продукції.

Без реєстрації хімічні речовини будуть вважатися такими, що недозволені для виробництва, імпорту, продажу і використання на території країн Європейського Союзу. На сьогодні Міністерством юстиції України здійснено повний переклад Регламенту REACH українською мовою і його розміщено на веб-сайті Державного департаменту з питань адаптації законодавства за адресою: <http://www.sdla.gov.ua>.

Додаткову інформацію можна отримати у Центрі координації і консультацій REACH: Київ, 03680, вул. П. Любченка, 15; тел./факс: (8 056) 373-99-13; (8 044) 209-28-61. Веб-сайт: <http://www.rnat.org.ua/reach>. ■

OFFICIAL

According to Regulation № 340/2008 the base price of registration will be 1,600 Euros for substances that are exported to the EU in volumes up to 10 tonnes, up to 31,000 Euros for substances which are exported in volumes greater than 1000 tonnes. It is foreseen that there will be up to 90% discounts for small businesses, and for companies which jointly register their substances they may receive discounts of up to 25%.

Considering that the Regulation of the European Parliament and the Council of the EU regarding implementation of REACH, a new system of regulating production and use of chemical products is an internal and active act of the European Union, the format of cooperation with the European Union within the framework of exporting Ukrainian goods to the EU, which fall under the REACH legislation, can only be done through the European Chemicals Agency (Helsinki, Finland), which is the sole official institution in the EU, which is authorized to coordinate the registration process of chemical substances in accordance to legislation (<http://echa.europa.eu/>).

Furthermore it is worth noting that according to the REACH regulation regarding the regulation of manufacturing and using chemical products, each individual manufacturer is directly accountable for the expenses of certification of its own products.

Chemical substances without registration will be considered as those which are prohibited to be produced, imported, sold or used on the territories of European Union member countries.

The Ministry of Justice of Ukraine has completely translated the REACH Regulation into the Ukrainian language and it is available on the State Department on Legislative Adaptation, at: <http://www.sdla.gov.ua>.

Additional information can be obtained from the REACH Coordination and Consultation Center: Kyiv, 03680, P. Lyubchenka Street, 15, tel./fax: (8 056) 373-99-13; (8 044) 209-28-61. Website: <http://www.rnat.org.ua/reach>. ■

Iryna Nastych

Is REACH Closing Doors?

Accession to the WTO was considered as to create more favorable conditions for Ukrainian exporters. Still, here are certain impediments on the path to European markets, and one of the most viable is the EU legislation on Regulation on Registration, Evaluation, Authorization and Restriction of Chemicals (REACH).

Are costs justified?

In accordance with official declarations, the main task of REACH is to ensure a high level of health protection of people and environment, assisting the use of alternative methods of evaluating dangerous substances, and also the free circulation of substances on the domestic market of the EU. The goal, seems to be honorable, so then why are there so many arguments regarding this legislation?

Regulation of the European Parliament and the Council of the EU of 18.12.2006 № 1907/2006 regarding the implementation of the new system of regulating the production and use of chemical products by the Community, came into force on 01.06.2007.

No doubt, this document is affecting besides manufacturers, importers, distributors and consumers of chemical products in the EU also on non-EU members. However, exporters provide their products to the European market and/or use chemical substances and mixtures which are prepared in the EU. That is to say that the implementation of the new system of

control over chemical substances will become a true test for many Ukrainian exports — producers of ferrous metallurgy, chemical, machine building, the textile industry and others.

Meanwhile, according to the new rules, fundamental chemical testing will be carried out at the cost of the suppliers to the EU market. It's worth noting that such pleasures are not cheap: the cost of registering a chemical substance is between 30 and 700,000 Euros, depending on the characteristics of the substance, expenses associated with compiling a registration dossier, preparation of technical documentation, testing and laboratory research.

That is to say if you have an intention of presenting your product on the EU market, be ready to pay a fair amount for registration, however, refusing registration automatically closes the door to such an attractive market like the EU. Therefore, lacking the adherence to the requirements of the REACH legislation, national producers, of chemical and ferrous metallurgy production will sustain substantial damages.

In order to hear different opinions regarding the implementation of the new legislation on registration, evaluation, and authorization of chemical substances we turned to specialists who have a direct relationship with REACH. ■

The Basic Stages of Implementing the REACH regulations:

- June 1, 2007 — December 1, 2008: period for carrying out registration of the appropriate chemical substances and implementing limitations on imports on non-registered products to the EU;
- By December 1, 2010: preparation and presentation of the technical dossier to the European Chemicals Agency (ECHA);
- 2010 – 2018: accomplishing certification of the given products.

МЫ ЗНАЕМ ВСЕ **ПРО:** ДЕНЬГИ, ЛЮДЕЙ, ТОВАР И РИТЕЙЛ

www.proretail.info

Сергій КУДРЯВЦЕВ, керівник Центру Координації та Консультацій REACH при РНАТ

Виробники феросплавів в числі перших постали перед законодавством щодо реєстрації, оцінки та авторизації хімічних речовин. У нашій країні чомусь усталено вважається, що хімічне законодавство зачіпає лише хімічну галузь, тобто досі відповідальні за це особи не усвідомлюють, що під дію цього законодавства підпадають ще й інші сектори ринку. Створивши Центр Координації та Консультацій REACH при РНАТ, ми зробили спробу максимально озвучити проблему для всіх.

Необхідність у створенні єдиного для країн ЄС хімічного законодавства виникла не раптово, уніфікація хімічних речовин і створення єдиного реєстру для них дали можливість нівелювати розбіжності у законодавствах

різних країн Європи, які часто призводили до невинуватених витрат.

У контексті цього законодавства нас передусім цікавить, які наслідки впровадження REACH матиме український виробник. У дещо вигіднішому становищі опинилися компанії, які мають можливість працювати на території Європи. Європейські компанії, які виробляють аналогічну продукцію і залучені до процесу реєстрації, можуть виступати необхідним нам єдиним представником або галузі, або підприємства. Але треба зважати на те, що переважна більшість українських компаній не мають активів у країнах ЄС, тому з упевненістю можна констатувати, що нове законодавство вбиває малий бізнес.

Період передреєстрації закінчується 31 листопада 2008 року, а тому всі, хто встиг пода-

ти свої речовини до цього терміну, отримують своєрідну перерву тривалістю в два роки і до 2010 року спокійно зможуть займатися реєстрацією речовин, що ними були подані.

Для того, щоб український виробник зміг максимально прилаштуватися до нових правил гри, треба вирішити багато питань. Першочергове завдання – це інформування експортерів, адже багато підприємств навіть не знають про запровадження REACH. Це в першу чергу стосується легкої, скляної галузей тощо. Багато незалагоджених питань стосовно тари, упаковки, мастил, адже з цим мають справу майже всі компанії, які експортують свій товар в Європу. Треба чітко усвідомлювати, що для кожного, хто не пройде реєстрацію, двері до європейського ринку будуть зачинені. ■

Serhiy Kurdryavtsev, Director of the Coordination and Consultation Center of REACH of the Council of the National Association of Goods Producers

Ferrous metallurgy producers were the first to rise up against the legislation on registration, evaluation and authorization of chemical substances. Traditionally in our country, when the subject is chemical legislation, everyone feels that the topic has only to do with the chemical sector, thus most are very far from being conscious of the fact that other sectors of the market also fall under this legislation. Having created the Coordination and Consultation Center of REACH of the Council of the National Association of Goods Producers, we made an attempt to maximally clarify the problem for everyone.

The necessity of creating a unified register for countries of the EU regarding chemical legislation did not come about suddenly, the unifica-

tion of chemical substances and the creation of a unified register for them allowed for the leveling the incongruity of legislation of the different countries of the EU, which often led to unjustified expenses.

In the context of this legislation we are first and foremost interested in what the consequences of implementing REACH will have for Ukrainian producers. We are more or less in a favorable position as there are companies, which have the possibility of working on the territory of Europe. European companies, which produce similar products and involved in the registration process, can come forward as a single representative or sector, or business. Though we must consider that most Ukrainian companies do not have shares in companies of countries of the EU, therefore we can ascertain, that the new legislation kills small business.

The pre-registration period ends on November 31, 2008, all of those who provide their sub-

stances to that time, will obtain their single break for a period of two years, and until 2010 they will be able to quietly take care of registering their substances, which they provided.

In order that Ukrainian producers will be able to maximally adjust themselves to the new rules of the game, a lot of questions will have to be answered. The first task at hand — is informing exporters, as there are still a lot of businesses who don't even know about the implementation of REACH. In the first place this pertains to light, glass industry and others. There are a lot of unanswered questions regarding packaging, wrapping, lubricants however, nearly all companies that export their products to Europe are effected by this.

We have to clearly become aware of what is needed for each company, as for those who do not go through registration, will be the door closed to the European market for them. ■

Смоленские *Бриллианты*

Колекція «Балет»

Сережки «Танець смарагдів»

Київ

вул. Пушкінська, 43а

тел.: +38044 288 33 00

www.smolenskdiamonds.ru

Санкт-Петербург
Невський проспект, 38/4
тел.: +7812 571 61 60

Москва
вул. Петрівка, 28/2
тел.: +7495 650 76 51

Дніпропетровськ
вул. Дзержинського, 18а
тел.: +38056 377 76 22

Харків,
вул. Сумська, 51
тел.: +38068 340 11 99

Мінськ
пл. Свободи, 4
тел.: +37517 227 85 68

Єреван
вул. Аміряна, 1, готель «Арменія Маріотт»
тел.: +37410 599 929

Ігор Бураковський,
директор Інституту економічних досліджень та політичних консультацій

ЄВРО-2012. Бажання та очікування

На сьогодні Україна має досить розвинену нормативно-правову базу, що регулює інвестиційну діяльність у державі, проте, на жаль, багато з цих законів просто не працюють з тих чи інших причин: вони або не застосовуються загалом, або застосовуються у спосіб, який власне гальмує інвестиційну діяльність. Тому, за великим рахунком, ми спостерігаємо дуже цікаву ситуацію, коли, з одного боку, зростають інвестиції, а з іншого – в наявності недосконала робота інвестиційної нормативно-правової бази.

Україні потребує реформування регуляторне середовище як одне з критично важливих, і відбуватися воно має у двох напрямках. Перший – це так званий “закон гільйотини”, коли необхідно ретельно переглянути всі нормативно-правові акти і ту частину з них, яка не діє або не може діяти за визначенням, потрібно просто ліквідувати, бо інакше їх можуть витлумачувати і застосовувати дуже суб’єктивно.

Другий напрямок полягає в тому, що передусім необхідно прискіпливо проаналізувати нашу нормативну базу, аби визначитися щодо наявних неузгоджених, а почасти взаємозаперечливих правил і норм, та усунути невідповідності, які призводять до створення певних негативних прецедентів, наприклад, додатковий фіскальний або часовий тягар для бізнесменів. Натепер фактично існує система подвійного оподаткування при імпорті інвестиційного обладнання в країну. А це – велика проблема, тому що без імпортного облад-

нання дуже важко модернізувати українські виробничі потужності і до того ж отримати той позитивний результат, який ми очікуємо від іноземних інвестицій.

ють відповідного логістичного забезпечення, яке на сьогодні вимагає певного вдосконалення. До того ж, є багато перспективних сфер, пов’язаних з діяльністю фінансових інститутів. Наразі дуже динамічно

ЄВРО - 2012 – це не політичний проект, це перш за все організаційно-бізнесовий проект, і саме так до нього потрібно ставитися.

У межах підготовки до ЄВРО-2012 насамперед проблема полягає власне в організації роботи. Це стосується взаємодії владних структур, а також необхідності визначення сфер діяльності приватного сектору і держави. Якщо говорити про фінансові аспекти, то на сьогоднішній день, на мою думку, є певне бачення, скільки коштів потрібно виділити з державного бюджету. Проте, вважаю, дуже важливо розрізнити витрати, які є вкрай необхідними для проведення ЄВРО-2012, і ті витрати, які можна відкласти на певний час.

Треба зауважити, що Україна є досить привабливою, з інвестиційної точки зору, країною. Нині найбільш перспективними для інвестування є галузі, пов’язані з туристичною, транспортною інфраструктурою, а також сільське господарство. Ще можна додати сферу торгівлі, зокрема логістику. Великі ланцюгові механізми реалізації товарів потребують

розвиваються український фондовий і фінансовий ринки. Думаю, що українська економіка і надалі демонструватиме досить високі темпи економічного зростання попри негаразди, які ми тепер переживаємо.

Що ж стосується інвестиційно привабливих галузей у межах підготовки до ЄВРО-2012, то це, перш за все, готельний бізнес, транспортна сфера та сфера обслуговування, екскурсійна діяльність, організація відпочинку. Дуже важливою є підготовка спортивних споруд та їх подальше ефективне використання по завершенні чемпіонату Європи. Кошти, які сьогодні інвестуються в стадіони, повинні розраховувати і на супутні компоненти спортивної інфраструктури – зали, кафе, ресторани, бізнес-, конференц-центри, які можуть концентруватися біля стадіонів з тим, щоб ці структури і надалі діяли на рівні сучасних бізнес-стандартів. ■

Очікувані результати від проведення Євро-2012

- забезпечити проведення Чемпіонату у цілковитій відповідності з вимогами УЄФА, що позитивно позначиться на іміджі України як європейської держави;
- збудувати шість стадіонів, які відповідатимуть вимогам ФІФА та УЄФА, що дасть змогу проводити змагання будь-якого рівня, забезпечити збільшення кількості вітчизняних та зарубіжних уболівальників і туристів;
- збудувати, реконструювати або переобладнати понад 30 сучасних стадіонів та тренувальних баз, що значно поліпшить умови для проведення вітчизняних футбольних змагань і тренувань українських команд;
- значно поліпшити транспортну інфраструктуру (аеропорти, автомобільні дороги загального користування, залізничний транспорт);
- створити умови для інтенсивного розвитку вітчизняного підприємництва в усіх галузях економіки та сферах суспільного життя;
- залучити інвестиції в сумі понад 90 млрд. гривень;
- збільшити на 2—3 млн. кількість робочих місць;
- збільшити обсяг додаткових надходжень до бюджетів.

Expected Results of Hosting EURO 2012

- The Championship carried out in full compliance with UEFA requirements will enhance Ukraine's image as a European country;
- Building six stadiums according to the FIFA and UEFA requirements, will open the opportunity of holding football cups on the highest level ensuring an increased visits of national and foreign fans and tourists;
- Construction of over 20 contemporary stadiums and training facilities will considerably improve the conditions for carrying out national football competitions and training for Ukrainian teams;
- Improvement in the transportation infrastructure (airports, roads and railroads);
- Investment development of national business in all economy sectors;
- Bring in additional financing - over than 90 billion hryvnias;
- Increase in the number of workplaces - by 2-3 million;
- Additional budget inflows.

Ihor Burakovsky,
Director, Insitute of Economic Research and
Political Consultation

EURO 2012: Thoughts and Expectations

Today Ukraine has an adequately developed normative and legal base, which regulates the investment activity in the country, however, unfortunately, many of these laws simply don't work for one reason or another: they either are never applied in general, or are used in a manner which in itself hinders investment activities. Therefore, to a great degree, we are witnessing a very interesting situation, when, from one side, investments are growing, while from the other — the imperfect workings of the normative-legal base regarding investment.

which are mutually negative rules and norms, and dismiss their incongruity, which lead to the creation of certain negative precedents, for example, an additional burden for businessmen which is either financial or temporal.

Currently we in fact have a double system of taxation of the imported equipment to the country. And this is a big problem, because without imported equipment it is very difficult to modernize Ukraine's productive capacities and in doing so obtain positive results, which we expect from foreign investment.

One must observe that Ukraine is sufficiently attractive from the point of view of investment as a country. Today, the most perspective areas of investment are those tied to tourism, transporation infrastructure, and also farming. And if I may add, the area of trade, in particular logistics. Large chain mechanisms for the realization of trade require corresponding logistical guarantees, which today needs certain improvements. Besides this, there are a lot of perspective areas, related to financial institutions.

Currently the Ukrainian stock market and financial markets are developing very dynamically. I think that the Ukrainian economy will further demonstrate a sufficiently high tempo of economic growth regardless of the unpleasantness which we are now living through.

EURO 2012 is not a political, but primarily business project, and it must be approached as such.

There is a hasty need for the reformation of the regulatory environment which is one of the critically important areas, and should take place in two different directions. The first — can be called “the law of the guillotine”, when it is necessary to painstakingly review all the normative-legal acts and the part of them, which do not work or do not work as they should, these have to be thrown out, because otherwise they can be interpreted and use in a very subjective manner.

The second direction lies in the fact, that it is necessary to first of all to critically analyze our normative base, in order to determine the existing incongruencies, or the parts of the rules and norms

Within the framework of preparations for EURO 2012 first of all the problem lies mainly in the organizational work. This pertains to government bodies, and also the necessity of determining the sphere of activities of the private sector and the state. If talking about the financial aspects, currently, in my opinion, there is a certain point of view, how much financing has to be allocated from the state budget.

However, I consider, that it is very important to differentiate the costs which are absolutely necessary for hosting EURO 2012, and those costs which can be put aside for a certain time.

That which pertains to investment attractive areas within the framework of preparing for EURO 2012, would be first of all the hotel business, transportation and services, excursion activities and the organization of recreational services. It is very important to prepare the sports facilities and their further effective use after the completion of the European championships.

The monies, which are being invested in stadiums, must also take into account the accompanying sports infrastructures — halls, cafes, restaurants, business and commercial centers, which can be concentrated near the stadiums in order that these structures functioned on the level of contemporary business standards. ■

Необхідні підготовчі заходи до Євро-2012 у платіжній системі

Олександр Карпов, директор Української міжбанківської асоціації членів платіжних систем "ЄМА"

30 млн. українських громадян є власниками платіжних карток, проте застосувати їх вони можуть лише в 10 тис. магазинів України. Це 20 % від кількості закладів торгівлі в Україні, або 14 % від середньої кількості терміналів на 1 млн. громадян в Європі. Особливо непокоїть ці показники з урахуванням значного збільшення ділових поїздок в Україну і очікування мільйонів туристів під час Євро-2012. Громадяни України також виявляють невдоволення щодо незначної кількості магазинів, які приймають картки, через що 94% карткових операцій здійснюються в банкоматах.

Ситуація ускладнюється і тим, що Кабінет Міністрів не повною мірою врахував українську ментальність щодо невиконання положень законодавства, а саме:

- обов'язкові вимоги щодо участі підприємців у програмі прийому карткових платежів, встановлені в 2006 р. Постановою КМУ №377, є завищеними і потребують перегляду;
- держава не контролює виконання програми та не заохочує підприємців брати в ній участь;
- громадяни України не набули звички до безготівкових розрахунків.

Платіжна інфраструктура – це важливий елемент загальної готовності країни до Євро-2012, а тому пріоритетами держави у сфері розвитку безготівкових розрахунків мають стати:

- підтримка урядом галузевої ініціативи щодо прискореного розвитку карткових розрахунків (законопроект №1463 є в порядку денному парламенту);
- формування Мінекономіки дійової робочої групи для координації впровадження програми розвитку безготівкових розрахунків, підготовка змін до законодавства.

Проведення активної державної політики щодо використання платіжних карток зумовить швидке зменшення витрат держави та підприємців на підтримку готівкового обігу, поліпшить його структуру, сприятиме розгалуженню і вдосконаленню масових безготівкових платежів громадян, забезпечуватиме відповідну прозорість операцій в торгівлі та туристичному секторі зокрема. Україна здатна гідно прийняти Євро-2012 та продемонструвати світу найсучаснішу платіжну інфраструктуру. Для цього не потрібно нічого особливого. Бажання і можливість – є. На часі – дії. ■

Necessary preparatory measures for EURO 2012 in the payment system

Oleksandr Karpov, Director of the Ukrainian Interbank Association of members of the EMA payment system

Thirty million Ukrainian citizens use banking cards, but they can only use them in 10,000 stores. This is 20% of all points of sale in Ukraine, or 14% of the average number of terminals per 1 million citizens in Europe. These indicators are particularly troubling taking into consideration the increase of business trips into Ukraine and the millions of tourists during EURO 2012. Ukrainian citizens are also unsatisfied by the number of stores, which accept cards, and because of this 94% of card operations are carried out at ATMs.

The situation is further complicated in that the Cabinet of Ministers did not completely calculate the Ukrainian mentality regarding the failure of executing regulations of legislation, in particular:

- The Cabinet of Ministers Regulation №377 established in 2006 which obligated entrepreneurs to participate in the the program of accepting bank cards is stalled and requires review;
- The state is controlling the execution of the program and is not encouraging entrepreneurs to participate in it;
- In Ukrainian citizens there is an absence of habit regarding cashless payments.

The payment infrastructure is an important element of the general readiness of the country for EURO 2012, because of this the state's priorities in the sphere of developing cashless payments must become:

- Government support of the initiative in this sphere regarding speeding up the development of card payments (draft aw №1463 is on the agenda of parliament);
- Creation of an active working group in the Ministry of Economy for the coordination of executing the program of the development of cashless payments, preparation of changes to legislation.

Carrying out an active state policy in the sphere of using banking cards which is capable of quickly reducing state and business expense of supporting cash circulation and improving the transparency of operations in the trade and tourism sectors. Ukraine is capable of hosting EURO 2012 in a dignified manner and to demonstrate to the world most modern payment infrastructure. To do this nothing in particular is needed. The desire and possibility exist. It is time to act. ■

За вікнами метушливих офісів бабине літо.

А отже, саме час подумати про відпочинок, аби надихатися п'янким свіжим повітрям, зануритися у кришталеву воду гірських річок, загалом - на порі подбати про здоров'я. На щастя, немає потреби вирушати у закордонні мандри, адже на теренах нашої країни є багато мальовничих куточків. Нашу подорож Україною розпочнемо з Карпат.

Артем Равлик

Закарпатський путівник

Чинадієво: джерело молодості

Мисливський палац графів Шенборнів-Бухгеймів, розташований між райцентром Свалява (близько 19 тис. мешканців) і селищем Поляна (близько 10 тис.), неподалік від села Чинадієво, став справжньою окрасою Карпат. Судіть самі: у палаці, спорудженому архітектором Ференцом Башиндою, 365 вікон, 52 кімнати і 12 входів відповідно до кількості днів, тижнів і місяців року. Досить концептуально, чи не так?

Ставок поряд з палацом задуманий також дуже оригінально. Його плесо відтворює контури тодішньої Австро-Угорщини. Хоча подекують, раніше він мав інший вигляд і відповідно іншу назву, його називали Озером двох сердець, але після несамотньої любовної історії, супроводжуваної страшенними ревностями

ми чоловіка через зраду його дружини, стрілянини, божевілья зрадниці, ставок був перепланований наново і його перейменували.

Неподадік від озера з-під землі вода б'є ключем – це Джерело молодості. Зупиніться, є нагода омолодитися.

За часів Союзу в палаці був розташований санаторій “Карпати”, спальний корпус №2 якого знаходиться в цих стінах і нині.

Палац розкинувся в кілометрі від селища, поряд з трасою Ужгород – Київ та поблизу гарної залізничної станції “Санаторій “Карпати”, побудованої у вигляді невеликого замку, яка вже сама по собі налаштовує на споглядання прекрасного.

Поляна: святі колодязі

У Закарпатті насправді зосереджена переважна більшість запасів і майже всі типи українських мінеральних вод, унікальних за своїми властивостями. Закарпатці називають такі джерела “святими колодязями”.

Найбільше їх сконцентровано в невеликому селищі Поляна біля підніжжя трьох свалявських гір – Лисої, Кічери і Крихаї.

Бальнеологічний і кліматичний курорт Поляна розташований на висоті 340 м над рівнем моря, між Полонинським і

Вигорлат-Гутинським хребтами Карпат в урочищі Тихе. Це благодатне місце обдароване надзвичайно м'яким і теплим кліматом, та чи не 200-ми сонячними днями на рік.

Також рекомендуємо з'їздити на риболовлю в одне з форелевих господарств Закарпаття, наприклад, господарство "Вовче", де вам приготують щойно виловлену вами рибу.

Варто вибратися на дегустацію у винні льохи "Леанка" в Берегове, де переважну більшість населення складають угорці, а також варто відвідати у відкритому басейні з теплими термальними водами в тому ж таки містечку.

Рахів: центр Європи

Ви знаєте, де знаходиться центр Європи? Думаєте, Відень, Брюссель або може скажете – Париж? А от і ні. Це – Рахів. Закарпаття. Географічний центр Європи. До того ж це не ми так вирішили. Це Австро-Угорщина так колись визначила. Не знали? Знатимете.

Дорогою з Тячева до Рахова поблизу села Ділове встановлений австро-угорський геодезичний знак, який засвідчує, що саме тут і є географічний центр Європи. Поруч встановлена стела радянського періоду, що дублює таке свідчення. А трохи подалі встановили ще й укра-

їнський варіант пам'ятника. Щоб вже ніхто не мав сумнівів!

Говорять, потрібно взятися рукою за верхівку австро-угорського знака, загадати бажання і тричі обійти довкола нього. Мрія обов'язково здійсниться.

Їдемо далі. Невелике закарпатське містечко Рахів (16 тис. мешканців) розкинулося високо в горах обабіч річки Тиса за 210 км від Ужгорода. Місцеві жителі стверджують, що Рахів вибудований найвище у горах з усієї України, а це – на висоті 820 м над рівнем моря.

Рахів завжди був прикордонним містом, тому в його історії тісно переплелися і залишили свій слід і контрабандисти, і опришки під орудою Олекси Довбуша.

Ходять чутки, що в горах вони залишили свої багаті скарби, але, кажуть, вони зачаровані і охороняються самою нечистою силою.

Драгобрат: недорого, брат

Потрапивши на курорт Драгобрат Рахівського району, насамперед цікавишся: "Звідки така назва?" Місцеві жителі можуть пожартувати: "Дорого, брат". Хоча насправді це зовсім не так.

Згідно з місцевою легендою, назву місцевості дала одна дуже сумна історія.

Полюбили колись в Карпатах два брати-близнюки одну дівчину. А та, як водиться, довго не могла визначитися і дала хлопцям завдання дістати для неї квітку едельвейса. Мовляв, хто перший принесе, з тим і буду. А квітка ця не лише зустрічається нечасто, так ще й росте переважно на крутих скелях. Брати стрімголов кинулися ризикувати життям ради великої і чистої любові, та обидва й зірвалися зі скелі. На пошуки близнюків відрядили трьох жандармів, але й вони не повернулися. Пихата гуцулка, дізнавшись про таку пригоду, кажуть, теж незабаром померла від горя.

З того самого часу урочище між горами і носить назву Драгобрат, дві найближчі гори – Близниці (Велика, 1883 м і Мала, 1778 м), а три скелясті горби по дорозі на Близниці – Жандарми. Поруч розлилося озеро Івор, яке неначе символізує сльози гуцулки, що так і не змогла знайти своє кохання.

Проїжджаючи Яблуницький перевал на кордоні Закарпатської та Івано-Франківської областей, перед вами відкриється дивовижний краєвид на Говерлу і Петрос. Помилуватися горами можна з оглядового майданчика поряд з невеличким ринком, де до того ж можна придбати сувеніри з кераміки, дерева... ■

Artem Ravlyk

Transcarpatian Guidebook

An Indian summer came to Kyiv and it is a good time to think about health-oriented traveling – whether it could be an outdoor hiking or bathing in the crystal waters of mountain streams. Luckily, there is no need to travel abroad - there are plenty of such resorts in Ukraine. Let's start our discovery of the Carpathian Mountains.

Chynadiyevo: Fountain of Youth

The hunting palace of Count Schoenborn-Buchheim, located between the regional center of Svalyava (population nearly 19,000) and the settlement of Polyana (close to 10,000), not far from the village of Chynadiyevo, has become a real ornament of the Carpathians. Judge for yourself: in the palace, built by architect Ferenz Bashynda, there are 365 windows, 52 rooms and 12 entrances respective of the number of days, weeks and months of the year. Conceptual enough, wouldn't you say?

The pond next to the palace was also thought out in a very original way. Its stretch of water creates the contour of then Austro-Hungary. Albeit, earlier it looked different and had a different name, they called it the Lake of Two Hearts, but after a frenzied love story, accompanied by a frightening jealousy of a husband due to the betrayal of his wife, shooting, insanity of the wife, the pond was redesigned from scratch and renamed.

Not far from the lake from under around water spews forth – it's a Fountain of Youth. stop, you have an opportunity to rejuvenate yourself.

During Soviet times, the palace housed the Karpaty Sanatorium's №2 sleeping complex which remains within its walls today.

The palace is about a kilometer from Chynadiyevo, along side the Uzhhorod-Kyiv road and close to the Sanatorium Karpaty railway station, built to look like a small castle, which in and of itself prepares you to contemplate beautiful things.

Polyana: Holy Wells

The Trans Carpathians truly contains a greater part of reserves and almost all types of Ukrainian mineral waters unique for their characteristics. The people of Transcarpathia call these springs “holy wells”.

Most of them are concentrated in the small settlement of Polyana near the foot of three hills of the region — Lysa, Kicher and Krykhay.

The Polyana resort which features the use of hydro-thermic waters and has a pleasant climate is located 340 meters above sea level, between the Polonynsky and Vyhorlat-Hutynsky peaks of the Carpathians in the area of Tykhe (“quiet”). This is a blissful place gifted with a soft and warm climate, with as many as 200 sunfilled days a year.

Trout fishing at one of the fish farms of Transcarpathia is highly recommended. If you go to the Vovche fish farm, they will prepare your fresh catch of fish for you.

Also worthwhile is wine tasting at the wine cellars of Leanka in Berehove, where a greater part of the population is Hungarian. While in the town, take the time and relax in the soothing thermal waters of the open-air pool.

Ukrainian monument, just to ensure that no one will have any doubts!

They say that it is necessary to place your hand on the top of the Austro-Hungarian marker, make a wish, a walk around the marker three times. Your wish will certainly come true.

The small Transcarpathian town of Rakhiv (population 16,000) is found high in the mountains on both sides

Rakhiv: Center of Europe

Do you know where the center of Europe is located? You may think that it is Vienna, Brussels, or you may say — Paris? It is Rakhiv, Transcarpathia, the geographic center of Europe, according to the Austro-Hungarians.

Along the road from Tychev to Rakhiv near the village of Dilove stands a geodesic marker from Austro-Hungarian times, which indicates that this place is the geographic center of Europe. Next to it stands a similar plaque from Soviet times and a little further away stands a

of the Tysa River 210 km from Uzhhorod. The locals affirm, that Rakhiv is the highest mountain town in all of Ukraine, at 820 meters above sea level.

Rakhiv has always been a border town, hence its rich interwoven history and a mark left on the town by smugglers and rebels under the guidance of Oleksa Dovbush.

There are rumors that they left their treasures in the mountains, and that they are enchanted and guarded by evil spirits.

Drahobrat: Not Expensive, Brother

Arriving at the Drahobrat resort in Rakhiv region, the first thing that crosses your mind “Where did such a name originate?” Locals like joke: “Doroho, brat” (expensive, brother). However, it’s not quite like that.

According to local legend, the place got its name from a very sad story.

Long ago in the Carpathians, twin brothers fell in love with the same girl. Though the girl, who could not decide between the two of them gave them the task of finding her some edelweiss. Not only is this flower a rarity to see, but it usually found on very treacherous cliffs.

The brothers impetuously decided to risk their lives for the sake of deep and true love, resulting in a fall from the cliffs. Three gendarmes were sent to look for the brothers, but they too did not return. They say that the proud hutsul girl, having found out about this tragedy, died soon after due to her sorrow.

Since that time the area between the mountains has carried the name Drahobrat, with the closest two mountains (Velyka, 1883 m and Mala, 1778 m), and three craggy hills on the road to Blyznytsi-Gendarm (twins-gendarmes, ed.) nearby. Proximate to this area, Lake Ivor overflows, which purportedly symbolizes the tears of the hutsul girl, who never found her love.

Crossing over the Yablunytsky Pass on the border of Transcarpathian and Ivano-Frankivsk oblasts, you come upon an incredible view on Hoverla and Petros mountains. From a small observation area with a market near by you can look at the mountains, after having purchased ceramic and wood souvenirs... ■

Голова редакційної колегії: Богдан Данилишин	Head of the Editorial Board: Bohdan Danylyshyn
Редакційна колегія: Ігор Бураковський, Наталія Горшкова, Ірина Крючкова, Юрій Пахомов, Василь Роговий, Олексій Рожков, Роксолана Стадник	Editorial Board: Ihor Burakovsky, Natalia Horshkova, Iryna Kryuchkova, Yuriy Pakhomov, Vasyl Rohoviy, Oleksiy Rozhkov, Roksolana Stadnyk
Керівник видавничих проєктів Vidalia House: Олена Бабій	Vidalia House Publishing Projects Coordinator: Olena Babiy
Керівник проєкту: Юлія Пушко	Project Director: Yulia Pushko
Головний редактор: Нонна Мартинова	Editor-in-Chief: Nonna Martynova
Редактор: Ірина Настич	Editor: Iryna Nastych
Над номером працювали: Артем Стельмашов, Олеся Куриляк, Світлана Фросевич	Contributors: Artem Stelmashov, Olesya Kurylyak, Svitlana Frosevych
Літературне редагування: Любов Сичова (українська), Скотт Льюїс (англійська)	Proofreading: Lyubov Sychova (Ukrainian), Scott Lewis (English)
Переклад: Василь Павловський	Translation: Vasyl Pawlowsky
Дизайн та верстка: Ніна Савчук	Design and Layout: Nina Savchuk
Дизайн обкладинки: Сергій Хандусенко	Cover Design: Sergiy Khandusenko
Служба DTP: Юлія Токмачова	DTP service: Yulia Tokmachova
Фото: Роман Малко, Микола Іващенко	Photos: Roman Malko, Mykola Ivaschenko

З питань реклами й змісту звертатися:
nonna.martynova@twg.com.ua; yulia.pushko@twg.com.ua

Надруковано у друкарні "Вістка", провулок Новопечерський, 5,
м. Київ
Свідоцтво: серія KB № 14114-3085 P від 17.06.2008

Відповідальність за зміст рекламних макетів несе рекламодавець.
Усі права на статті, ілюстрації та інші матеріали, а також дизайн належать
Міністерству економіки України та Willard Group й охороняються законом.
Передрук матеріалів допускається лише з офіційного дозволу редакції.
Наклад / Circulation 20,000

© Міністерство економіки України, Willard Group, 2008.
© Economy Ministry of Ukraine and CJSC Willard Group, 2008.

ISSN 2070-5832

For advertising and editorial inquiries please contact:
nonna.martynova@twg.com.ua; yulia.pushko@twg.com.ua

The magazine is printed at Vistka, Novopechersky, 5, Kyiv

Certificate: KB № 14114-3085 P, 17.06.2008

The publisher is not responsible for the content or appearance of display or textual
advertising appearing herein.

Material published in New Economist, including articles, photos, graphics and other
content, is copyrighted by Ukraine's Economy Ministry and Willard Group. The entire
contents of New Economist magazine are also copyrighted as a collective work
under national copyright laws.

Material appearing in this publication may not be reproduced, republished or redist-
ributed in any way without the written consent of the copyright owners.